ſumpt⁹ mutaꝛ in carnē ꝛ ſanguinē corꝑis
aſſumētis ipm panē. ita ſilr iſtud ſacr̄m
euchariſtie ſumptū a fideli xpiano tranſ/
ſubſtantiat aīam ipi⁹ in xpm. ꝛ fit vnus ꝛ
idem cū xpo in ſpū ꝛ veritate. Sic ḡ indu
it ſuā diuinitatē ꝑmo veſte carnis vt hoī/
bus ſic appareret ꝗ in ſua diuinitate vide
ri nō potuit: et carnē ſuā veſtiuit veſte pa
nis. Primā veſtē fecit ꝑ ſeipm. ſꝫ ſcđaꝫ fa
bricant hoies. Primo enī diuinitatē ſuā
induit veſte carnis ꝛ humanitatꝭ vt poſ/
ſet mori et pati ꝑ homie. Deinde veſtiuit
carnē ſuā veſte panis vt eſſet nutrimētū
et refectio ac alimentū ſanoꝝ ꝛ infirmoꝝ
Sic igiꝛ in iſto ſacr̄o oīa exaltanꝛ digni/
ficanꝛ et meliorānꝛ. Quanto ḡ magꝭ ipſa
aīa deuota ꝓpter quā iſtud venerabile ſa
cramētū eſt ordinatū: inſtitutū ac ꝯſecra
tum debet ſe eleuare a carnalibꝫ ꝛ mūda/
nis et trāſitorijs rebꝫ ꝛ deſiderijs: ꝛ reci/
pere exaltationē ꝛ dignitatē ab ipo et in/
corporari iſto ſacr̄o ac deificari hic ī grā
ꝛ in regno ipi⁹ ſacri dei ꝛ hoīs filij dei et
regis eterni. ꝛ accipe glīam ꝛ beatitudinē
ſine fine cū ſanctis angelis: ꝛ cū oībꝫ ſpiri
tibꝫ beatꝭ: ad quam dignerꝛ nos ꝑducere
idem ieſus xps Amen.

Quartū ſacr̄m eſt ſacr̄m pn̄ie. ꝛ ē ſecū/
da ſcala iteꝝ lapſi ꝛ ſpūale medicamen: ꝑ
qđ hō xpian⁹ ꝗ ꝓpter offenſaꝫ ꝯ xpm cō/
miſſam poſt baptiſmū ꝑdidit nouū eſſe ꝛ
vitā ſpūalē. r̄cupat iteꝝ nouā vitā ꝑditā. ꝛ
fit ei remiſſio et indulgētia: et abſoluiꝛ ab
obligatione infinita: et abluiꝛ ꝛ lauaꝛ ab
oīni macula et recōciliatur xpo.

Titulus. ccxciiij.

Ti. cclx xxiiij. et cclxxxv. Q Voniaꝫ autē
Quiam dictū eſt ſupi⁹ ꝙ vita ſpūa
lis aſſilaꝛ vite corꝑali. iđ ſicī
vita corꝑali eſt ꝑmo generatio. deīde au/
gmentatio. tertio ꝯtinua nutritio. ita ſilr
in vita ſpūali ꝑmo fuit neceſſaria genera
tio ſpūalis. ꝛ hec fuit baptiſm⁹. et deinde
augmētū ſpūale. ꝛ h̄ erat ꝯfirmatio. dein/
de nutrimentuꝫ ſpūale. ꝛ h̄ erat euchari/
ſtia. Et iđ ſicut ī vita corꝑali ſi hō eēt im/
paſſibil. ita ꝙ nō ꝯtingeret eū infirmari:
ſufficerēt iſta tria. videlicet generatio: au
gmentatio et nutritio. ita ſilr eſt in vita
ſpūali. ſi hō eēt impeccabil ſufficerent ei
iſta tria ſacr̄a. ſcꝫ regeneratōis: ꝯfirmatio
nis ꝛ euchariſtie. Sꝫ qꝛ ꝯtingit hoieꝫ in
firmari ꝛ incurrere morbū mortaleꝫ aut
periculoſuꝫ: et ꝗ pt mortē incurrere et ꝑ/
dere vitā corꝑalē. ita etiā pt hō incurrere
infirmitatē ſpūalē ꝗ eſt pctm̄. ꝑ qđ pōt ꝑ/
dere vitā ſpūalē. Et ſicut ī vita corꝑali eſt Pn̄ia ē
medicina corꝑal ꝗ infirmitas curaꝛ cor/ medici/
poral. ita eſt etiā ī morbo ſpūali remediū na ſpūa
qđ aufert pctm̄. ꝛ eſt pn̄ia: ꝗ eſt medicina lis.
ſpūal. Nā aliꝗs pt ꝑdere grām ſibi ī ba/
ptiſmo datā ꝑ pctm̄. qꝛ hō habꝫ libertatē
naturalē et libeꝝ arbitriū. Et qꝛ grā non
eſt de natura liberi arbitrij. qꝛ aliud ē gra
tia et aliud eſt natura: vt iā declaratuꝫ eſt.
iđ pt etiā grām relinꝗre: ꝛ facere ꝯ illam ꝛ Ti. ccl
cā ꝑdere. qꝛ mēbrū ſanū pōt ꝑdere ſenſuꝫ xxiiij.
et motū. et eſt ſilr de mēbro reſpectu capi
tis: et de xpiano reſpectu xpi. Sicut er/
go mēbrū pt paraliticari. qꝛ nō hꝫ fluxuꝫ
ſpirituū a capite. ita pt hō paraliticari. qꝛ
nō hꝫ fluxū grārū a xpo: ꝗ eſt caput oīm
xpianoꝝ. et maxime qꝛ hō indiget multi
plici grā: cū ꝯſtitut⁹ ſit īter inimicos ſpūa
les: ꝯtra ꝗs ipe ſꝑ bellare neceſſariaꝛ. ꝛ ni
ſi ipe legitie certauerit: vinciꝛ ꝛ non coro
nabiꝛ. Et qꝛ nō pt vinci niſi volūtarie. er/
go ſi vinciꝛ: volūtarie vinciꝛ: ꝛ iuſte tūc iu
dicaꝛ. Et ꝗ ergo ꝗlibet xpian⁹ pt incurre/ Pn̄ia ē
re infirmitatē ſpūalē. ſcꝫ pctm̄ p⁹ baptiſ/ nccāria.
mū: nccāria fuit hoī medicina curatiua ꝛ
medicamen ſpūale ſcꝫ pn̄ia. ꝑ quā poterit
euadere mortalē infirmitatē aīe: ꝛ recupe
rare ſanitatē et grām quā habuit ꝑ baptiſ
mū. Et h̄ eſt ſicut qn̄ hō cecidit ī infirmi/
tatem corꝑalem: tūc medicina curans eſt
neceſſaria. Et qꝛ xps opaꝛ ī hoie ꝑ ſacr̄a
viſibilia ꝛ māifeſta. iđ ordīauit ſacr̄m pn̄ie
tanꝗ veꝝ medicamē morbi ſpūal ad de/
ſtruendū pctm̄ ꝛ offenſaꝫ cōmiſſaꝫ p⁹ ba
ptiſmū: Quāuis enī an̄ receptōeꝫ baptiſ/
mi ſit nccāria homī adulto. attn̄ illa pn̄ia
nō eſt ſacr̄m. qꝛ inuiſibil eſt et occulta. ꝗa
nihil apparet extra de illa pn̄ia. Et inde ī
ſacr̄o oportet eē aliꝗ ſig̃ exterioꝛa ꝗ ſignificāt
rē inuiſibilē ꝗ fit int⁹ in aīa. Et qꝛ medici/
na inuiſibil illi⁹ pctī culpe ꝛ offenſe ꝯ deū
eſt ꝓ̄a remiſſio indulgētia et venia ex par
te dei. qꝛ tunc vere deſtruiꝛ peccatū et of/

fenſa deletur: qñ remittiť et dať venia ab
illo cõtra quẽ facta eſt. qꝛ culpa ꝛ offenſa
obligat hoiem offendentẽ illi q̇ offenſus
eſt: et contra quẽ peccauit. qꝛ talis nature
eſt culpa. et quot culpe tot obligatiões et

> Contri/
> tio eſt ne
> ceſſaria
> ad delẽ/
> duz pec/
> catum

tot debita. ꝛ qꝛ vera indulgentia non po
teſt recipi niſi culpa et offenſa diſpliceat.
nec aliquis poteſt neqꝫ meretur recipe ve
niaz: niſi diſpliceat ei malum feciſſe. quia
oĩs culpa eſt voluntaria: et ideo nõ po.
teſt deſtrui nec deleri niſi p ↄtrarium. vi/
delicet ꝙ ſicut fuit voluntaria: fiat inuo/
luntaria et diſpliceat. aliter ipa maneret
in vigore ſuo. Et ſic duo ſunt neceſſaria
ad deſtructionẽ et deletionẽ ipſi⁹ peccati
ſeu culpe et offenſe ↄtra deũ vnũ ex parte
dei offenſi. et hoc eſt remiſſio et indulgen
tia et venia. et aliud eſt ex parte homis of
fendentis et peccantis. et hoc eſt vera diſ
plicentia et triſticia ſeu doloꝛ. qꝛ offendit
deum. et niſi de hoc triſtetur ꝛ homĩ diſ/
pliceat nõ poteſt mereri indulgentiã et re
miſſionẽ de offenſa. Et qꝛ radix peccati ẽ
voluntas. ideo req̇ritur ꝙ homo ꝓpo/
nat in coꝛde ſuo nunqꝫ offendere deũ. ali
ter nõ eſſet vera diſplicentia. Et req̇ritur
etiam ꝙ homo cognoſcat ſe offendiſſe de
um et malũ feciſſe et peccaſſe ↄtra ipm. ali
ter nõ poſſet ei diſplicere nec poſſet dole/
re deũ ſe offendiſſe. Req̇ritur etiaz ꝙ ho/
mo habeat ſpem recipiendi indulgentiaz
et veniam a deo. quia aliter nihil ei ꝓfice
ret talis diſplicentia ſeu doloꝛ. quia ad h̄
oꝛdinatur. Sic ergo ex parte dei offenſi
debet dari indulgentia. et ex parte homi/
nis dꝫ eſſe capacitas indulgentie. Sicut
enĩ deus dat aĩam rõnalẽ capaci coꝛpori

> De⁹ dat
> grãz aĩe
> ꝓpate
> ad eam

et p̄parato. ita dat veram indulgentiã aĩe
capaci et p̄parate ad recipiendũ eaz. aliter
nõ. Et ideo ſicut coꝛpus eſt ꝓpoꝛtionatũ
anĩe. qꝛ aliter nõ daretur anĩa. ita neceſſe
eſt ꝙ anĩa ꝓpoꝛtioneť ad recipiendum in
dulgentiam a deo. aliter nõ dareť ei. quia
peccatũ eſt directe ↄtra deũ. et deus nihil
habet ↄtra ſe niſi peccatũ. qꝛ peccatuz of/
fendit deum. Et ideo homo nõ eſt dign⁹
recipe indulgẽtiã a deo: niſi habeat odio
pctm̃ qd̕ ↄtrariať deo: ꝛ impugnat ipſuz
tanqꝫ inimicũ capitalẽ dei. Quõ enĩ poſ/
ſet homo eſſe amic⁹ dei: q̇ diligeret inimi
cum dei capitalẽ: et illũ hoſpitaret: nutri
ret et defenderet? Et etiã quõ poſſet pla
cere deo. q̇ etiã placeret ꝛ manuteneret ini
micũ dei capitalẽ? Et ideo neceſſe ẽ ſi hõ
vult mereri et recipe indulgentiã et ami/
ciciam et ſocietatẽ dei: ꝙ impugnet et o/
dio habeat totis viribꝫ ꝛ toto coꝛde ipſuz
peccatũ et culpam. qꝛ illa ſola contrariať
et inimicať deo. et maxime ex hoc. qꝛ ipe/
met hõ exiſtens in culpa generauit ipſuz
de ſeipo. et ergo debꝫ ipm impugnare oĩ/
bus modis q̇bus poterit interius ꝛ exte
rius: et ipm accuſare oꝛe et coꝛde: et opa/
ri ad eius deſtructionẽ verbo et ope. quia
aliter non merebiť indulgentiã. Etiaz ex

> Pctm̃ ẽ
> maxim⁹
> inimic⁹
> homis.

alio qꝛ homo nõ habet maioꝛem nec de/
terioꝛem inimicũ qꝫ peccatũ. qꝛ peccatuz
non obligat eum ſolũ ad penã tempoꝛalẽ
ſed eternã: et ſepat ipm a deo et ab amici
cia oĩs gaudij et quietis. et ꝑ ↄtrariũ deij
cit ipm ad diabolũ et ad oẽm triſticiam ꝛ
doloꝛẽ. Ideo homo debet cõtra ipm pu/
gnare tota ſua potentia. ſicut ↄtra inimi
cum ſuũ moꝛtalem: et vindicare ſe de ipo
tanqꝫ ab inimico ſeueriſſimo et expellere
ipm et occidere. Et quia peccatũ eſt etiaz

> Quõ ꝑ
> ↄfeſſiõꝫ
> expelliť
> peccatũ.

inimicus ſecretus et occultus. qꝛ de ipi⁹
natura eſt velle occultari. cũ ergo inimici
eius domeſtici eius. ideo hõ per ↄtrariuz
debet ipm diſcooperire et manifeſtare ꝑ
confeſſionẽ. et ſic ipm impugnare ꝛ expel
lere. Aliter ſi homo tenet ipſum ſecretuz:
tunc nutrit ipm et cõfoꝛtat ꝛ radicat ipm
quia facit ſibi qd̕ eius natura deſiderat:
qd̕ eſt velle occultari et neſciri nec videri.
Et ideo iſtud eſt maximũ vituperium et
maxima cõfuſio peccati: et maxima caute
la ad ipm expellendũ: vt homo ipm reue
let et manifeſtet. Si ergo homo diligit ſe
ipſum: et cupit inimicum ſuũ capitalẽ ex
pellere: debet oẽ vituperiũ ꝛ oẽm cõfu
ſionem adducere cõtra peccatũ vt ipm ex
pellat ꝛ vincat. Et quia peccatũ eſt dece/
ptiuũ et fraudulentũ. ideo tãqꝫ deceptoꝛ
et falſarius debet accuſari/iudicari et pu
niri. et ideo homo debet ipm ponere ĩ iu
dicio et petere ſententiã ↄtra ipm: et pete/
re punitionez. Et ideo patet ꝙ ad veram
eradicationẽ peccati nõ ſufficit diſplicen
tia iuterioꝛ ſeu odiũ et triſticia ꝛ doloꝛ de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De penitentia

ipſo. imo reqͥrit etiam exterioꝛ reuelatio ⁊
manifeſtatio: accuſatio et iudicatio et pu
nitio. et ſic hõ ꝑparat ſe ad recipiendũ ve
rã indulgentiã. ita ꝙ deteſtet̃ ipaꝫ culpã ĩ
aĩo: et odio hẽat: ⁊ ṽbo accuſet: ⁊ d̃ facto
deſerat: ⁊ reiterare nũꝙ̃ ꝓponat. Duo g̃

Ad dele
tõꝫ pcti
duo ſũt
nccãria.

inuiſibilia debẽt eẽ ĩ deſtructõe pcti. vnũ
ex pte dei. ſ. indulgẽtia ⁊ remiſſio. et aliud
ex pte hoĩs peccãtis. ſ. pnĩa interioꝛ ĩ coꝛ
de: q̃ eſt diſplicẽtia occulta ⁊ ĩuiſibil̾ d̃ of
fenſa dei: et iſta duo ſũt ꝓportionata int̃
ſe. Et qꝛ in oĩ ſacr̃o inuiſibile ſignificat̃ ⁊
mãifeſtat̃ ꝑ viſibile. et opꝫ qđ illud qđ fit
exteriꝰ mãifeſte: ꝓportionet̃ illi qđ fit iui
ſibil̾r in aĩa. iõ ſicut ſũt duo inuiſibilia ne
ceſſariã ad deſtructõeꝫ ipiꝰ culpe. vnũ ex
pte dei. ⁊ aliud ex pte hoĩs q̇ offendit. q̃ꝝ

Matia
⁊ forma
ſacr̃i pe
nitentie

vnũ ẽ ꝑpatoriũ. ⁊ aliud recipit̃ et dat̃. ita
cõformit̃ ĩ iſto ſacr̃o ſunt duo viſibilia et
mãifeſta exteriꝰ q̃ fiũt ĩ iſto ſacr̃o: q̃ ꝓpoꝛ/
tionant̃ et coꝛrñdẽt ill̾ duobꝫ inuiſibilibꝫ
q̃ fiũt interiꝰ in aĩa. Unũ viſibile qđ fit
exteriꝰ: ẽ ad ſignificãdũ ĩuiſibile interiꝰ.
pnĩam. ſ. interioꝛẽ ⁊ inuiſibilẽ ipius hoĩs
penitentꝫ: q̃ eſt in coꝛde. Et qꝛ facta ⁊ ṽba
exterioꝛa ſignificãt ⁊ declarãt illud qđ ẽ
occultũ et inuiſibile ĩ coꝛde. iõ ꝑ ṽba ⁊ fa
cta q̃ hõ facit et dicit exteriꝰ ſignificat̃ et
declarat̃ ꝙ hõ penitẽs hꝫ odio ipꝫ pctm̃.
et ꝙ coꝛ ſuũ receſſit ab ipo pctõ. Iteꝫ ali/
ud viſibile qđ fit et apparet exteriꝰ: eſt ad
ſignificandũ illud inuiſibile qđ facit deꝰ
in aĩa. ſ. remiſſionẽ et indulgẽtiã offenſe ⁊
pcti. et ẽ ipa abſolutio q̃ fit ĩ iſto ſacr̃o ꝑ ṽ
ba ſignificãtia expſſe r̃miſſiõꝫ pctõꝝ. Unũ
ſicut ĩ aliĳs ſacr̃is ſũt duo exterioꝛa. ſ. res
coꝛꝑal̾ ⁊ viſibil̾. ſicut aq̃ in baptiſmo. et
criſma in ꝯfirmatõe. et vltra h̾ ſũt ṽba oꝛ
dinata a xpo: q̃ ſignificãt opꝰ ĩuiſibile qđ
deꝰ facit intꝰ in aĩa. q̃ q̇dẽ ṽba ꝓportio/
nant̃ illi rei coꝛꝑali. ſicut ĩ baptiſmo ſunt
iſta ṽba. Ego baptiſo te ⁊c̃. q̃ coꝛrñdẽt ꝓ
poꝛtionabil̾r ipi aq̃. qꝛ impoꝛtãt ablutio
nẽ. ita ꝓpoꝛtionabil̾r ĩ iſto ſacr̃o ſũt duo

Concoꝛ
dant ſi/
gnũ ⁊ ſi/
gnatũ ĩ
h̾ ſacr̃o.

exterioꝛa. Unũ ẽ oĩa ṽba ⁊ facta q̃ dicit ⁊
facit penitẽs. ⁊ ſũt ſicut aq̃ in baptiſmo.
Et vltra hec ſũt ṽba oꝛdĩata a xpo: q̃ ſi/
gnificãt opꝰ inuiſibile qđ deꝰ facit intꝰ. q̃
q̇dẽ ṽba coꝛrñdẽt ꝓportionabil̾r ṽbis ⁊
factꝫ penitẽtis. Et ſũt iſta ṽba. Ego ab/
ſoluo te ⁊c̃. Et iſta ṽba coꝛrñdẽt factis et
dictis hoĩs penitentꝫ. qꝛ hõ penitẽs ꝑ ṽ/
ba et facta ſua ſignificat coꝛ ſuũ receſſiſſe
a pctis: et ſibi diſplicere offenſaꝫ dei. Et
ꝑ iſta ṽba: Ego abſoluo te ⁊c̃. ſignificat̃
ꝙ deꝰ remiſit pctm̃ et offenſaꝫ. Ut igitur

Inſtitu
tio ſacr̃i
pnĩe.

hõ q̇ offendit eẽt ſecurꝰ de remiſſiõe et in
dulgentia ſua: et nullo mõ dubitaret. xps
oꝛdinauit et inſtituit modũ penitẽdi. ſ. ꝙ
doleat interiꝰ de offenſa. et ꝙ reꝑmat ex/
teriꝰ ſigna doloꝛꝫ ꝑ gemitꝰ et lachꝛymas
et ꝙ dicat oꝛe ſuo: et ꝯfiteat̃ culpã ſuã: et
accuſet ſeipm: et etiã oꝛdinauit et inſtituit
ſuũ locũ tenentẽ ſeu vicariũ loco ſui coꝛ/
poꝛꝫ: cui hõ penitẽs dicat ⁊ ꝯfiteat̃ culpã
ſuã: et oñdat ſigna doloꝛꝫ: cui dedit ptãtẽ
abſoluẽdi et remittendi culpã et offenſaꝫ
noĩe ſui. Et ita q̇cũqꝫ offenderit xpm: et
voluerit hr̃e verã indulgentiã et remiſſio
nẽ ſuoꝝ pctõꝝ: faciat vt xps oꝛdinauit: ⁊
indubitãter recipiet verã indulgentiã ⁊ re
miſſionẽ de ſuis pctis. qꝛ xpus oꝛdinauit
iſtud ſacr̃m pnĩe ſic alia ſacr̃a. Et iõ ſicut
alia ſacr̃a ſunt ſꝑ vera: et dat̃ in eis illud
qđ ſignificat̃ ꝑ ea. ita illud ſacr̃m eſt ſꝑ ve
rũ. et dat̃ in ipo illud qđ ꝑ ipm ſignificat̃.
ſcꝫ remiſſio et indulgẽtia culpaꝝ: q̃ cõmiſ

Clemẽ
tia xpi
appet in
ſacr̃o pe
nitentie

ſe ſunt poſt baptiſmũ. Et in h̾ appet infi
nita bõitas xpi ⁊ eiꝰ clemẽtia. q̇ vt hoĩes
q̇ eũ offenderũt nõ deſparẽt: oꝛdĩauit
medicamẽtũ vt iſtud ſacr̃m ꝑ qđ poſſent
redire iteꝝ et reuerti ad ipm: et recipe ve/
niã et indulgentiã. Et in h̾ eſt maxia ſecu
ritas. qꝛ ipemet q̇ offenſus ẽ: et ꝯ queꝫ fit
pctm̃: oꝛdinauit modũ ꝑ quẽ hoĩes poſ/

Pnĩa ẽ
ſcđa ta/
bula pꝰ
baptiſ/
mum.

ſent placare ipm. ⁊ docuit modũ ⁊ foꝛmã
et vitã redeũdi ad ipm. Et iõ illud ſacr̃m
eſt ſcđa ſcala pꝰ baptiſmũ: ꝑ quaꝫ xpianꝰ
iteꝝ pt aſcẽdere ad xpm. In q̃ ſcala ſt̃ tres
g̃dus. ſ. ꝯtritio in aĩa: ꝯfeſſio in ṽbo: ⁊ ſa
tiſfactio in ope: et vltimo fit abſolutio. et
ſic hõ aſcẽdit ad remiſſionẽ et indulgenti
am. Et qꝛ remiſſio et indulgẽtia nõ pt fie

Tit. cc/
lxxiiĳ.

ri: niſi etiã recipiat̃ gr̃a xpi ſeu bñ eẽ ꝑdi/
ctũ. qꝛ ſil̾ dũ remittit̃ offenſa et culpa: da
tur gr̃a: et abſoluit̃ hõ ab obligatõe ĩfini
nita et a pena eterna. iõ in iſto ſacr̃o oĩa
iſta ſil̾ fiunt. ſ. ꝙ reſtituit̃ gr̃a ſeu bñ eẽ. et
vita ſpũal̾ ꝑdita. et fit remiſſio culpe: et li
berat̃ hõ ab obligatõe pene eterne: et totũ

fit ꝟtute mortꝭ et paſſiõis xp̄i:et vnit cū
Ti. ccl/ vij. ea:et recipit eã ꝑ ſe. Et q꜡ iã declaratū eſt:
ꝙ mors ſeu paſſio xp̄i ſupat oĩa pctã que
fieri pñt. ideo ſatiſfacit ꝑ oĩbꝫ peccatꝭ:dū
tñ hõ vniat cū ea. Vñ q꜡ ſola mors chri/
Quõ paſſio xp̄i dr̄ñ/ ter ap/ plicat̃ ꝑ ſacr̃a ſti ſeu paſſio p̃t remittere pctã et obligati
onẽ ad penã eternã. et q꜡ in baptiſmo hõ
vnitur totalr̃ cū xp̄o. et ꝑ ꝯñs tota paſſio
applicat̃ ei. ac ſi tota paſſio eẽt ſua. ⁊ ſi eã
ipſemet hõ ſuſtinuiſſet. iõ fit ei plẽa remiſ/
ſio oĩm pctõꝝ et totius pene debite ꝑ pec
catis. q꜡ hõ regenerat̃ et fit totꝰ nouus.
Sed qñ hõ iteꝝ cadit in culpã:tũc ſepa
rat̃ et diuiditur a merito paſſiõis xp̄i et a
xp̄o. et ꝑ ꝯñs fit obligatꝰ ad penã eternã
ſicut ante baptiſmū. Sed ĩ iſto ſacr̃o hõ
q̃ erat diuiſus a xp̄o vnitur cū xp̄o. ⁊ ꝑ cõ
ſequens applicat̃ ei etiã meritū paſſiõis ⁊
mortis xp̄i:et fit particeps in eo. ⁊ iõ iteꝝ
remittit̃ ipi pẽa eterna ſicut ꝓus ĩ baptiſ
mo. ⁊ iõ iſtud ſacr̃m ẽ loco baptiſmi. Sꝫ
tñ in baptiſmo fit plena remiſſio oĩs pe/
ne et eterne ⁊ tp̃alis. ſed ĩ iſto ſacr̃o fit tm̃
remiſſio pene eterne:et ſoluitur obligatio
ad penã eternã ⁊ infinitã. ſꝫ adhuc rema/
net obligatio ad penã tp̃alẽ. q꜡ neceſſe eſt
ꝙ hõ ſuſtineat aliquã penam ꝓpter pctã
ſua:vt declarabitur magꝭ infra. q꜡ aliter
applicatur paſſio xp̄i ĩ iſto ſacr̃o:et aliter
in baptiſmo. et alio mõ fit iſtud ſacr̃m et
alio illud. Quia in ſacr̃o baptiſmi recipit̃
aqua exterior q̃ eſt aq̃ xp̄i. ſed ĩ iſto nõ ſũt
niſi ꝟba et facta ipſius hoĩs met. Et ideo
Scd̃m diſpõeꝫ ĩteriorẽꝫ hoĩs r̃ci pit̃ meri tū mor/ tis xp̄i ſꝫm modū quẽ hñt ꝟba et facta exteriora
et ſꝫm diſpoſitionẽ inuiſibilẽ ⁊ interiorẽꝫ
in corde:quã ſignificãt ꝟba et facta exte/
riora. ſꝫm ħ recipitur meritū mortꝭ et paſ
ſionis xp̄i. Vñ verba ⁊ facta exteriora in
iſto ſacr̃o ſunt loco aq̃ ĩ baptiſmo. Et iõ
hõ ĩ baptiſmo r̃cipit alienū. q꜡ ipſaꝫ aquã
ad ſignificandū ꝙ ei applicat̃ aliena ꝟtꝰ
gratꝭ. et iõ recipit illud in ſe qđ ſignificat̃
ꝑ aquã. q̃ ſignificat plenã et totalẽ remiſſi
onem oĩs pene. q꜡ totū abluit̃. Sꝫ ĩ iſto
ſacr̃o hõ recipit in ſeipſo ꝓprios actꝰ et ꝓ/
pria ꝟba:et nihil alienū. ⁊ iõ ꝓportionabi
liter recipit ꝟtutẽ iuxta capacitatẽ ſuaꝫ et
ſuoꝝ actuū interiorū et exterioꝝ. Et iõ q̃
magis penitet in corde et dolet. et exteriꝰ
oñdit planctū:gemitum et lachrymas:⁊
ore et verbo accuſat:improbat ⁊ deteſta/ Per ma
tur pctã ſua. magis recipit de ꝟtute ⁊ me iorẽ diſ/
rito mortis et paſſiõis xp̄i. ¶ Apparet igi plicẽtiã
tur q̃liter iſtud ſacr̃m pn̄ie inſtitutū et or maior ĝ
dinatū a xp̄o vero medico ſp̄ũali ẽ veriſſi tia dat̃
mum medicamẽ morbi ſp̄ũalis. q꜡ totali
ter eradicat et deſtruit ip̄m peccatū:et ei
ꝯtrariatur. q꜡ ꝑ penitentiã interiorẽ ⁊ diſ
plicẽtiã deſtruitur radix peccati que erat
intus in corde ꝑ cõplacentiã ⁊ voluntatẽ.
q꜡ placendo:volendo et delectãdo intra/
uerat. ⁊ ꝑ ꝯtrariū diſplicendo:nolẽdo:o/
diendo et triſtãdo:neceſſe eſt vt eradicet̃.
poſtea vero ꝑ ꝯfeſſioneꝫ ip̄m pctm̃ eradi/
catū euomitur extra tanq̃ꝫ malus humor
et venenoſus:et reuelat̃ ac manifeſtat̃. q̃
q̃dem ꝯfeſſio et manifeſtatio recte ꝯtrari/
atur peccato et eius nature. q꜡ de natura
eius eſt:ꝙ peccatuꝫ vult et appetit ſemꝑ
occultari et cooperiri:et nullo mõ videri.
Et iõ q̃ ꝯfitetur:et ip̄m pctm̃ reuelat:ma
xime ꝯtrariat̃ ei. et tũc pctm̃ ꝯfuſum fu/
git ab homĩe. et nõ habꝫ locū neq̃ꝫ intus
in corde:neq̃ꝫ extra in ore. q꜡ intꝰ in cor/
de eradicat̃ ⁊ impugnat̃ ꝑ triſticiaꝫ ⁊ diſ/
plicentiam. ⁊ extra ĩ ore expellit̃ ꝑ ꝯfeſſio/
nẽ. et ſic neceſſario fugit tanq̃ꝫ falſus de/
ceptor et ꝑditor reuelatus. Rectiſſime igi
tur xp̄s ordinauit ipſam ꝯfeſſionẽ et reue/
lationẽ peccati ad ip̄m deſtruendū. q꜡ de
directo eſt ꝯtra ip̄m. Et poſtea ꝑ emendã
fit factū et opus ꝯtrariū ipi peccato. ⁊ ſic
corde:ore et ope deſtruitur ip̄m pctm̃. Et
ſic homo ꝯuenientiſſime abſoluit̃ ab ob/
ligatione pene debite ꝑ peccato. ⁊ fit ei re
miſſio dum ſic impugnauit pctm̃:⁊ reſti
tuitur ei om̃e illud qđ ꝑdiderat propter
pctm̃ et offenſam. ⁊ ſic de nouo reſtituit̃
ſibi illud qđ datū fuit ei in baptiſmo. Et
ſic apparet ꝙ duo ſunt ſacramenta quaſi Duo ſt
duo medicamẽta. q̃ purgant et deſtruũt ſacr̃a ne
ip̄m pctm̃ tanq̃ꝫ malū et venenoſum hu/ ceſſaria
morẽ. ſ. ſacramẽtuꝫ baptiſmi:⁊ ſacramen q̃ſi duo
tū pn̄ie. et hoc ꝑ duos modos diſtinctos medica/
ſcꝫ ꝑ modū purgatõis q̃ fit ꝑ fluxum ven menta
tris:et ꝑ modū vomitꝰ. Et hoc fit ꝓpor/
tionabiliter ſicut in medicina corꝑali. q̃a
non ſunt niſi duo modi purgãdi malos ⁊
nociuos humores de corꝑe ſcꝫ vel ꝑ ven/
trẽ inferius. vel ꝑ vomitum ſupius. Illa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

que fit ꝑ ventrē incipit ſupius: ⁊ venit de
alto et tendit inferiꝰ: ſed vomitꝰ fit ꝯtra
riū. Siľr baptiſmꝰ venit de alto ⁊ tendit
inferiꝰ q̄ſi purgans ꝑ ventrē inferiꝰ: et ſa
cramentū pn̄ie purgat ꝑ vomituꝫ. Et ſi/
cut purgatio q̄ fit ꝑ ventrē inferius cū mi
nori violentia fit: et leuiter purgat omēs
malos humores. ſed purgatio q̄ fit ꝑ vo/
mitū: fit cum magna violentia. ita ſimiliť
purgatio q̄ fit ꝑ baptiſmū: fit cum pauca
violentia: et fit leuiter. ſed purgatio q̄ fit
ꝑ vomitū fit difficulter. ſicut purgatio q̄
fit ꝑ ſacramentū pn̄ie. et illa purgatio eſt
moleſta et violenta. Sic ergo illud qḋ fit
exteriꝰ in ſacramento: ſignificat illud qḋ
fit interius in aīa. et ſicut peccata ꝑ ꝯfeſſi
onem euomunť extra. ita ſignificať ꝙ etiā
exeunt extra aīam et purganť. ita ꝙ qn̄
ſunt confeſſa: totaliter ſunt extra aīam:
facta prius abſolutione.

Oꝫ ſacramentū pn̄ie a xp̄o ordinatuꝫ
fit ꝑ modū volūtarij iudicij particularꝭ ⁊
ſecreti: in q̄ idem eſt accuſans et accuſatꝰ
ſeu actor ⁊ reus: et teſtis ⁊ reus: vere accu
ſatus: vere ē abſolutꝰ. ⁊ q̄nto magꝭ fit ac
cuſatus: tanto magis fit excuſatꝰ.

Titulus. ccxcv.

Ad habendū maiorē noticiam de
ſacro pn̄ie eſt ꝯſiderandū: ꝙ du/
plex eſt ordo. ſ. ordo nature et or
do iuſticie ſeu iudicij. et iſti duo ordines
claudūt oīa. q2 q̄ recedit ab ordine natu/
re: cadit ī ordinē iuſticie ſeu iudicij. Et h̄
iā declaratū fuit in tractatu de repatōe. q̄/ Tit. ccl. ⁊c.
liter p̄mo hō q̄ receſſit ab ordine nature
ſtatim cecidit in ordinē iuſticie et punitio
nis. Et ſi ordo iuſticie nō eēt: malū ⁊ pec/
catū eēt inordinatū et ſine ordine: qḋ fie/
ri nō pōt. Et ſicut ante baptiſmū ꝯſidera
uimus duos ſtatꝰ in hoīe. ſ. ſtatū p̄mū et
ꝑfectū in q̄ hō fuit factꝰ. ⁊ ſtatum ſcd̄m ⁊
impfectū in quē ſeipm deiecit hō volūta/
rie. ita etiā poſt baptiſmū ꝯſideramꝰ du/ Duo ſtatꝰ pꝰ baptiſ/mum.
os ſtatꝰ hoīs. Primꝰ eſt ſanus ⁊ bonꝰ: in
quo hō eſt reſtitutꝰ et renouatꝰ. ⁊ iſte ſta/
tus correſpondet p̄mo ſtatui p̄mi hoīs q̄
erat ꝑfectus. Scd̄s ſtatꝰ eſt ſtatꝰ lapſus
in quē homo cecidit poſt baptiſmū. Si/
cut enī p̄mus hō cecidit a p̄mo ſtatu ſuo
ꝓpter offenſam in ſtatū lapſuꝫ. ita ſiľr hō
pōteſt cadere a ſtatu nouo baptiſmi ī ſta/
tum lapſum. et h̄ ꝓpter offenſaꝫ et iniuriā
Et ideo oportet hos duos ſtatꝰ poſt ba
ptiſmū cōparare ad duos ſtatꝰ an̄ baptiſ
mū. et ſic erūt q̄ttuor ſtatꝰ in humana na
tura. Sicut ḡ hō ante baptiſmū qn̄ a ſta
tu p̄mo in q̄ deus ipm fecerat receſſit: ceci Peccās recedēs ab ordīe naťe ca/dit in ordinē di/uine iu/ſticie.
dit in aliū ſtatū et ordinē. ſ. iuſticie: ⁊ obli
gauit ſe ad penā et punitionē eternam et
etiā tp̄alem. ita pariformiter qn̄ hō iā re/
nouatꝰ in baptiſmo ꝑ grām xp̄i ſine ſuis
meritis. recedit ab illo ſtatu bono in quo
xp̄s ipm regenerauit ꝑ ſuā grām: neceſſe
eſt etiā ꝙ cadat in ordinē iuſticie et iudi/
cij: et obligationē ad penā eternā et tem/
poralem. Et videť etiā ꝙ de tanto maio/
rem obligatōem cauſat: et maior pena ei
debeť. de quanto ſtatꝰ iſte in q̄ fuit reno/
uatus: cū maiore difficultate eſt factꝰ q̄ꝫ
ſtatus p̄mi hoīs. q2 iſte ſtatꝰ fuit emptꝰ
precio magno. q2 ꝑ mortē dei et homis. ⁊
ſtatus p̄mi hoīs fuit factus ſine labore ⁊
ſine difficultate: et de nihilo. De tāto igi
tur videť hō magis culpabilis ⁊ reus: qn̄
ꝑdidit voluntarie talem ſtatū cū maxima
difficultate factū. q2 cōmittiť maxima in
gratitudo. Un̄ faciliter fuit homo factꝰ: Hō faciliť fuit factꝰ ſed difficuleť repatus
ſed cū maxima difficultate reparatꝰ. Jō
q̄ voluntarie ꝑdit talem ſtatū: mereť ma/
ximam penā. et grauiſſime peccat. Item
qn̄ homo ꝑdit iſtum ſtatū: et cadit volun
tarie ab eo deum offendendo. nō ſolū of/
fendit deum creatorē. imo curatorē: deuꝫ
et redemptorem. ⁊ ſic duplicatur offenſa:
et etiam offendit totā ſocietatē xp̄ianorū:
qui ſunt vniti cū xp̄o: et ſunt membra xp̄i
Et ſic offenſa et iniuria q̄ fit poſt baptiſ/ Offēſa pꝰ bap/tiſmuꝫ ē grauiſſima.
mum eſt grauiſſima. et propter hoc offen
dens obligať ad maiorem penā et puniti
onē q̄ꝫ ante baptiſmū. Unde ante baptiſ
mū offendit deū: ſꝫ poſt baptiſmū offen/
dit deū et hoīem. deū hoīem factū ꝓpter
hoīem ⁊ crucifixū. Et ſic de q̄nto deꝰ eſt
factꝰ hoī ꝓpinq̄or: de tāto offenſa ⁊ iniu
ria eſt deterior ⁊ malignior. q2 ante baptiſ
mū hō erat obligatꝰ deo creatori: ſed poſt
baptiſmū hō obligať deo hoī creatori et
redēptori. Itē ſicut ad repandū hoīeꝫ de
p̄mo lapſu: neceſſe fuit deū hoīem mori.
et ita etiā neceſſe eſſet ad repandū hoīem

de ſcđo lapſu poſt baptiſmū deuȝ hoīem
mori. qꝛ pctm̄ nō pōt deſtrui niſi ꝑ mortē
dei hoīs. Et ſic qñ hō peccat poſt baptiſ
mū indiget ſi debeat ſaluari: vt deꝰ hō ite
rū moriať ꝓ eo. ⁊ ħ q̄ntū in eo eſt. ⁊ ſic ne/
ceſſe eēt xp̄m q̄ttidie mori ꝓ pctis. Sȝ qꝛ
ſemel deꝰ hō mortuꝰ eſt: et ampliꝰ mori ñ
pōt. qꝛ factꝰ eſt ĩmortalis. ⁊ ſufficit mors
ſua ſemel facta ꝓ oībꝫ peccatiſ mōi. ⁊ qꝛ eſ
ſet incōueniēs xp̄m totiens mori: q̄tiens
nos peccamus. iō loco mortis ⁊ paſſiōis
xp̄i actualis fit eiꝰ memoria in miſſa: ac ſi
morteȝ ſuſtineret ꝓ pctis. Et iō ſi hō la/
pſus poſt baptiſmū debeat liberari a pec
cato: ncc̄e eſt ꝙ renouet iterȝ mortē ⁊ paſſi
onē xp̄i ĩ ſeipo. ⁊ ħ ꝑ memoriā: cōpaſſio/
nē ⁊ deuotionē ac fidē ¶ Ut igiť clare ĩtel
ligamꝰ repationē iſtā: optet cōpare lapſū
iſtū ſcđm ad lapſuȝ p̄mū. ⁊ ſtatū renoua/
tiōis ad ſtatum creatōis ⁊ p̄me ꝯditōis. ⁊
repationē ſcđam ad repatōem p̄mā. Un̄
p̄mꝰ hō habuit duos ſtatꝰ. ſ. ſtatū ꝑfectū
in q̄ deꝰ ip̄m fecerat. ⁊ ſtatū lapſuȝ in quē
ꝓpria volūtate et ſua culpa ceciderat: ſed
aliȷ̄ hoīes poſt ip̄m habuerūt vnū ſtatum
tm̄. ſ. ſtatū lapſuȝ quē receperūt ab eo. q̄a
ꝑ ip̄m ⁊ ĩ ip̄o aliȷ̄ fuerūt lapſi: ſed quilibet
poſtea ꝓpria volūtate augmētauit ſuū la
pſum: faciēdo ſꝑ pctm̄ ⁊ augmētādo cul/
pas. Et iō qꝛ in p̄mo lapſu hoīes ſunt la
pſi ꝑ aliū. idō regeneranť ⁊ renouanť gra
tis ꝑ baptiſmū. qꝛ ſi puer eſt: nō eſt neceſ
ſe niſi ꝙ aliꝰ credat in xp̄m ꝓ eo ⁊ ꝯſenti/
at. qꝛ totū lapſū accepit ab alio: nec aliq̄d
addidit de ꝓprio. ſed ſi eſt adultꝰ: neceſſe
eſt ꝙ habeat fidē ꝓpriā ⁊ ꝯſenſuȝ ꝓpriuȝ:
⁊ ꝙ diſpliceat vita p̄terita lapſa: ſed non
oportet ꝙ portet aliquā penā exteriꝰ: ne/
q̄ȝ ꝯfiteať: neq̄ȝ faciat plāctū: neq̄ȝ luctū.
qꝛ q̄ȝuis ꝓpria voluntate peccauerit: at/
tamen de neceſſitate peccauit. ꝓpterea q̄a
habebat naturā lapſam: ⁊ iſtā neceſſitateȝ
peccandi accepit ab alio. Et ideo p̄ma re
paratio homīs ꝑ baptiſmuȝ fit gratis: ⁊
abſq̄ȝ pnīa exteriori: ſed ſufficit fides ꝓ/
pria ⁊ interior pnīa ſeu diſplicentia: ⁊ ap
plicať ei tota mors xp̄i gratis ad ſatiſfa/
ciendum ꝓ omnibꝫ ſuis peccatis que de
neceſſitate fecit. q̄ȝuis volūtarie fecerit: ac
ſi ip̄e ſuſtinuiſſet pro ſeip̄o mortem illaȝ.

Peccās ſi debȝ liberari oportȝ ꝙ renouet mortem xp̄i in ſe

Statꝰ creatōis et repationis cōpanť inter ſe.

Quō q̄s ꝑ baptiſmuȝ renouať

Et ſic ſicut deus gratis fecit hominē qñ
non erat. ita gratis reparat hominē qñ la
pſus eſt. Sed qñ homo nō erat: non req̄
rebať ꝓprius conſenſus vt fieret. ſed quia
qñ homo eſt lapſus et reparandus extitit
iam ⁊ eſt. Et ideo neceſſe eſt ꝙ ip̄e conſen
tiat et velit reparari ſi adultus ſit. quia ni
hil debȝ fieri in hoīe ꝯtra ſuā voluntateȝ.
nec debȝ reparari ꝯtra liberȝ arbitriū. ⁊ iō
ad reparandū hoīem requiriť ꝓprius cō/
ſenſus. Si ergo ad p̄mam reparationem
req̄riť fides et credulitas in homīe: et di/
ſplicentia de vita p̄terita ſine alia ſatiſfa/
ctione ⁊ pnīa exteriore: et totū remittitur
ei gratis: ac ſi nunq̄ȝ peccaſſet. ⁊ hoc. quia
ab alio habuit lapſum et neceſſitateȝ pec
candi. ſed poſtq̄ȝ homo ꝑ baptiſmū eſt re
generatus ⁊ reformatꝰ ⁊ reparatꝰ de pri
mo lapſu in q̄ erat ꝑ alium et nō ꝑ ſe: ſi ca
dit vlterius in pctm̄ et offenſam dei: tunc
cadit ĩ obligatiōeȝ pene eterne. Et ex iſto
caſu non poteſt ita faciliter reparari neq̄ȝ
reſurgere ſicut de p̄mo. qꝛ iſto lapſu ſcđo
poſt baptiſmū homo cadit ſua ꝓpria vo/
luntate ⁊ ſua ꝓpria culpa: et nō de neceſſi/
tate. qꝛ iſte lapſus nō venit ſibi ab alio ſi/
cut primus. qꝛ iam erat regeneratꝰ ⁊ refor
matus a primo lapſu ꝑ baptiſmū. et ideo
poterat ſtare in illo ſi voluiſſet. ⁊ ſi cadat:
totū imputať ei. et ip̄emet ē in culpa ⁊ nul
lus alius. Et iſte lapſus eſt ſicut p̄mi ho/
minis in ꝓpria ꝑſona. qꝛ p̄mꝰ hō habuit
ſtatū ꝑfectū: et potuiſſet ſtetiſſe ĩ illo ſi vo
luiſſet. Et idō ſicut p̄mus hō habuit du
os ſtatus in ꝓpria ꝑſona. ſ. ꝑfectum et la/
pſum. ita homo q̄ cadit poſt baptiſmū in
peccatū habet duos ſtatus. ſ. bonuȝ poſt
baptiſmū in quo ſtare poterat ſi voluiſſet
et aliū lapſum in quem ſeip̄m p̄cipitauit.
Sed in hoc eſt differētia. qꝛ p̄mꝰ homo
nō habuit aliq̄d eū tentans aut inſtigās
interiꝰ ad cadendū ſeu peccandū. ſ. ꝓpriā
carnem: ſed ſolū exteriꝰ. ſed hō iā habȝ ali
q̄d interius inſtigans ad peccandū. ſ. pro
priā carnē. et etiā habet aliq̄d exteriꝰ inſti
gans. ſ. diabolū inuiſibileȝ et mundū. Et
ideo q̄ȝtuȝ ad hoc caſus et lapſus ſecun/
dus. ſ. poſt baptiſmuȝ: eſt magis venialis
et minꝰ culpabilis. et non tm̄ punibilis:
ſicut lapſus p̄mi homīs in ꝓpria ꝑſona.

Hō peccās poſt baptiſmuȝ hȝ duoſ ſtatuſ ſicut adam.

Sic ergo q᷑ hō cadit a ſuo ſtatu poſt baptiſ
mū ꝑ ſe. licet alio inſtigāte: ſed nō cogente
nec de nccītate: cū poterat ſtare ſi vellet. iō
nō ita leuit᷑ poterit reformari de iſto ſcdo
lapſu ſicut ꝯ pmo. q᷑ iſte lapſus ſcdꝰ ē oīno
ſuus. Et iō nccē eſt ꝙ hō plꝰ faciat ſi ve/
lit reſurgere ꝛ repari de iſto ſtatu ꝛ lapſu.

Peccās poſt ba/ ptiſmū ꝫ difficilꝰ repatur

ꝙ qñ voluit reſurgere de pmo. q᷑ nō ſūt
eq̄les iſti duo caſus: nec eq̄lit᷑ iputabiles
neq꜄ punibiles. Et iō qñ hō voluit reſur
gere de pmo lapſu ꝑ baptiſmū: tūc neceſ
ſaria fuit ei fides ꝓpria ſi fuit adultuſ: ac
ꝯſenſus et diſplicētia de vita preterita. et
paſſio xpi ſupplebat totū reſiduū qđ hō
debebat. iō ſi vult reſurgere de ſcdo lapſu
neceſſaria eſt pnīa interior ꝛ exterior. Si
eni᷑ req̄rit᷑ pnīa interior in pmo lapſu. ſeq̄
tur ꝙ ī ſcdo lapſu vltra h̄ req̄rit᷑ pnīa ex/
terior cum merito paſſiōis et mortis xpi.
Ergo ſequit᷑ ſi hō vult reſurgere de ſcdo
lapſu: nccē eſt vt habeat pnīam intꝰ ꝛ ex/
tra. ꝛ etiā vt ſibi ſuffraget᷑ mors et paſſio
xpi. Et q᷑ in pnīa exteriori ē nccāria ꝛ re/

Pctm̄ ꝺ ſua natᷓa eſt iudi/ cabile.

Ti. lxxx ij.

q̄rit᷑ pena ꝛ punitio ſm naturā ꝛ exigētiā
pcti. iō optet ꝙ h̄ fiat ꝑ iuſticiā ꝛ iudiciū.
q᷑ hō cecidit ī ordinē ꝫ iuſticie ſicut pmꝰ hō
qñ peccauit. q᷑ pctm̄ de natura ſua ē iudi
cabile et punibile: et ei debet᷑ pena ꝛ puni
tio. Et h̄ declaratū eſt ad longū in capitu
lo de cōpatōe hoīs ꝑ liberū arbitrium. q᷑
opa hoīs de natura ſua ſunt remūerabi/
lia ꝛ punibilia. et iō req̄rūt iudiciū qđ ex/
aminet ea: et retribuat vnicuiq꜄ qđ ei de/
bet᷑. Et iō oптet ꝙ pctā puniant᷑ iuxta ſuā
naturā. q᷑ alit᷑ eēt aliq̄d inordinatū ī vni/
uerſo: ſi nō daret᷑ ei debita pena. Et iō ne
ceſſe eſt ꝙ pctm̄ ſeu culpa veniat ī iudiciū
Vñ pctm̄ inq̄ꜩtū reſpicit deū infinitū ꝛ
eternū: ꝯ quē eſt tal' culpa: meret᷑ penā in/
finitā et eternā. q᷑ offenſa ꝛ iniuria ē infi/
nita. Et iō ꝑ iuſticiā punitio dꝫ eſſe infi/
nita. Sed inq̄ꜩtū reſpicit hoīeꝫ q̄ pecca/
uit: tūc ñ debet᷑ ei punitio infinita. q᷑ hō
nō ē infinitꝰ. Vñ pctm̄ iō eſt pctm̄. q᷑ eſt
volūtariū et inordinatū. ꝛ volūtas eſt in
ordinata. ſꝫ q᷑ tal' inordīatio nō ē īfinita
ſed finita. iō nō debet᷑ ei ꝑpt᷑ h̄ punitio in
finita nec eterna. ¶ Vñ in pctō tria poſſu/

In pec/ cato tria ꝯſiderāt

mꝰ ꝯſiderare. Primū ē offenſa ꝛ ꝯtēptus
dei. ſcdm ē ipm malū opꝰ qđ de ſe ē inor/
dinatū et fieri nō deberet. et tertiū ē ꝙ eſt
volūtariū. et ē ibi ꝓpriꝰ ꝯſenſus: ꝛ ꝑ ꝯñs
delectatio et cōplacentia ī malo: qđ eſt ꝯ
deū. Quantū ad pmū debet᷑ pctō ſeu cul
pe pena infinita. q̄ꜩtū ad ſcdm ꝛ tertium
nō debet᷑ hoī pena infinita: ſed finita. ꝛ iō
tpalis et non eterna. Qñ ergo pctm̄ factū ē:
iſta duplex punitio et pena debet᷑ ei. vna
ex parte dei offenſi. et alia ex parte pctī in
ſe: Sed q᷑ pena et punitio debent corre/

Qualit᷑ pctō de/ beat᷑ pe/ na etna.

ſpondere culpe. iō tādiu dꝫ durare pena:
q̄ꜩdiu durat culpa. q᷑ culpe debet᷑ puni/
tio. Iō ſi culpa ſit ꝑpetua: nccē eſt ꝙ pena
ſit ꝑpetua. ꝛ ſi culpa ſit tpalis: pena dꝫ eē
tpalis: Et q᷑ culpa iō eſt culpa. q᷑ volūta
ria eſt et placens. iō non pt deſtrui niſi ꝑ
ſuū ꝯtrariū. ſ. ꝙ fiat inuolūtaria: ꝛ diſpli
ceat inq̄ꜩtū culpa eſt in ſe: aliter ſꝑ manet
Et iō ſi hō q̄ eſt in culpa morit᷑ cū culpa
ſine diſplicētia culpe inq̄ꜩtū culpa eſt: tūc
morit᷑ cū culpa. et tal' culpa manebit cum
eo in eternū. ideo etiā tunc pena ei debita
neceſſario erit ꝑpetua. q᷑ nunq̄ꜩ ī eternū
culpa dꝫ eſſe ſine ſua ꝓpa pena ei debita.
Sed ſi culpa inq̄ꜩtū culpa eſt diſpliceat
hoī: tunc deſtruit᷑ culpa ī eo. et ꝑ ꝯñs pe
na nō debet᷑ ei vlteriꝰ ꝓ culpa: niſi tm̄ de/
bet᷑ ei pena que ꝯuenit tali culpe. q᷑ iā lu/
cratꝰ fuerat penā: poſtq̄ꜩ culpa facta erat.
Et ſic q̄ꜩuis homī diſpliceat culpa inq̄n/
tū culpa eſt. nō tñ ꝓpter h̄ liberatꝰ eſt a pe
na q̄ culpe debebat᷑: ſed ſolū liberat᷑ ab h̄.
q᷑ nō puniet᷑ in ꝑpetuū ꝓ illa culpa. q̄ a ē
deſtructa. Sic ergo q̄ꜩuis culpa ſit finita: pt
tñ hr̄e penā ꝑpetuā: ſi ipa culpa ſit ꝑpetua
Simil'r q᷑ culpa inq̄ꜩtū eſt offenſa ꝛ ꝯtem/
ptus dei: et auerſio a deo infinito ꝛ etno
dꝫ hr̄e penam infinitā: ſi debeat deſtrui.
optet vt diſpliceat hoī inq̄ꜩtū ē dei offen
ſa et iniuria. et ſub illa rōne: aliter ſꝑ ma/
neret offenſa ipa Et ſi culpa diſpliceat ho
mini inq̄ꜩtū eſt culpa ſeu inordinatio vo
luntaria: et nō diſpliceat ei inq̄ꜩtū ē offen
ſa reſpectu dei: tunc remanet culpa quā/
tum ad deū: et debet᷑ ei punitio infinita.
Sed q᷑ offenſa dei eſt infinita: ꝛ deꝰ eſt
infinite bonus. q᷑ ſua bonitas eſt infini/
ta. ideo ipa culpa inq̄ꜩtū ē de dei offenſa:
eſt ꝯtra bonitatē infinitā. et ideo ſi tal' cul
pa debeat deſtrui inq̄ꜩtū eſt dei offenſa:

reqͥritur diſplicẽtia infinita. Et etiã q̃ꝛ in
iuria ẽ et offenſa dei. q̃ꝛ honoꝛ ſuus eſt le
ſus. reqͥrit emẽdã infinitã. q̃ꝛ non ſufficit
diſplicẽtia infinita de ipa offenſa: niſi re/
ſtituaꝛ illud qđ ẽ leſuꝫ. Et q̃ꝛ hõ nõ p̃t ha
bere diſplicẽtiã infinitã. nec p̃t facere emẽ
dã infinitã: nec ſatiſfactõeꝫ. iõ ĩpoſſibile ẽ
ꝙ hõ ꝑ ſe poſſit deſtruere pctm̃ ſiue offen
ſam dei inq̃ꝫtũ ẽ offenſa dei q̃ntũcunq̃ꝫ ei
diſpliceat. Et iõ nc̃caria eſt hoĩ moꝛs et
paſſio xp̃i: q̃ eſt infinituꝫ p̃ciũ: vt iã decla
ratũ eſt. Et iõ ipa moꝛs xp̃i iuncta cũ diſ
plicẽtia hoĩs deſtruit culpã ſeu pctm̃ in/
q̃ntũ eſt offenſa dei. Sic g̃ hõ in ſcđo la/
pſu ſi vult reſurgere: neceſſe ẽ ꝙ hẽat diſ/
plicentiã de culpa duoƀ modis. ſ. inq̃ꝫtũ
eſt culpa: ⁊ inq̃ꝫtũ ẽ offenſa dei: et vltra h̄
etiã reqͥritur moꝛs xp̃i. Pro diſplicẽtia g̃
culpe inq̃ꝫtũ ẽ offenſa dei ⁊ ꝑ moꝛtẽ xp̃i:
tolliꝛ totaľr offenſa dei ⁊ iniuria: ⁊ fit ple
na ſatiſfactio ⁊ emenda de ipſa culpa in/
q̃ntũ ẽ offenſa di: ſꝫ adhuc remanet pena
⁊ punitio ꝓ culpa: inq̃ꝫtũ culpa ẽ inoꝛdi/
nata: ⁊ inq̃ꝫtũ volũtaria ẽ. Et q̃ꝛ iſta pena
eſt finita. iõ p̃t hõ eã ſuſtinere ꝑ ſe ⁊ dꝫ. ſi/
cut etiã cecidit ꝑ ſe in culpã cũ potuit ſta
re. q̃ꝛ h̄ reqͥrit iuſticia. et iõ debeꝛ hoĩ pe/
na tp̃alis ꝓ ipa culpa iuxta q̃litatẽ culpe:
nec ipa moꝛs xp̃i dꝫ ſatiſfacere ꝓ tali pe/
na q̃ꝫuis poſſet. q̃ꝛ hõ dꝫ eã tolerare ⁊ p̃t:
poſtq̃ꝫ ꝑ ſe cecidit in culpã. Et iõ q̃ꝛ talis
pũitio ſeu pena dꝫ coꝛrñdere culpe ⁊ ei ꝓ
poꝛtionari. ideo neceſſariꝰ eſt oꝛdo iudi/
ciarius in h̄ mũdo ſeu iuſticie in quo ipa
pctã ſeu culpe examineñꝛ ⁊ iudiceñꝛ et de
bite puniañꝛ ſꝫm ꝙ eis ꝯuenit: ne ſint in/
oꝛdinati in vniuerſo. q̃ꝛ pctã recte oꝛdinã
tur q̃ñ debite puniunꝛ. Et q̃ꝛ pctã ſũt du
plicia. aliq̃ ſunt occulta: ⁊ aliq̃ manifeſta.
iõ neceſſariꝰ eſt oꝛdo iudiciariꝰ duplex. ſ.
publicꝰ et occultꝰ ſeu ſecretꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs du
plex iudiciũ ⁊ duplex punitio. ſ. publica ⁊
ſecreta. q̃ꝛ pctã publica faciũt offenſã pu
blicam et ſcandalũ publicũ. et iõ reqͥrunt
de natura punitionẽ publicã. Et q̃ꝛ pctã
ſecreta nõ p̃ñt iudicari neq̃ꝫ examinari ni
ſi reueleñꝛ et manifeſteñꝛ. iõ neceſſaria eſt
ꝯfeſſio peccati et culpe. Et iõ neceſſariuꝫ
eſt ſacr̃m pnĩe in q̃ fiat iudiciũ ſecretũ de
ipo pctõ. et examiatio ſecreta ⁊ ꝯfeſſio ſe/
creta. Et iõ pnĩa exterioꝛ reqͥrit ꝯfeſſionẽ
peccati ⁊ punitionẽ debitã. Et q̃ꝛ hõ qui
vult reſurgere et reſtaurari đ ſcđo lapſu.
opoꝛtet ꝙ volũtarie faciat oĩa q̃ ſũt neceſ
ſaria ad deſtruendũ ipm̃ pctm̃. iõ opoꝛtet
ꝙ interioꝛ pnĩa ſeu diſplicẽtia ⁊ ꝯfeſſio ex
terioꝛ. ⁊ etiã pena ſeu punitio fiãt volũta/
rie. aliter nihil ꝓficerẽt. Debꝫ g̃ ipa diſpli
centia eẽ volũtarie ⁊ etiaꝫ ꝯfeſſio ⁊ pena.
aliter licet ſuſtineret oẽm penã: ⁊ nõ eſſet
volũtarie: adhuc remaneret hõ obligatꝰ
ad penã eternã. Et q̃ꝛ ꝯfiteri pctã eſt pu/
doꝛ ⁊ pena. iõ in ꝯfeſſiõe fit etiã q̃dã pena
⁊ punitio pcti ſeu culpe. Et iõ q̃nto ma/
gis ipa ꝯfeſſio ẽ accuſatoꝛia: ⁊ cũ maioꝛi
pudoꝛe: tanto magis ſatiſfacit ꝓ pctis et
ꝓ pena debita. Et q̃ꝛ ipa ꝯfeſſio ẽ volũta
ria et nõ coacta: et hõ accuſat ſeipm̃ volũ
tarie: et ponit ſe in iudicio. et q̃nto magis
h̄ facit: tanto magꝭ punit pctm̃ ⁊ ſeipm̃. ⁊
ideo magꝭ placet deo. et ꝑ ꝯñs magis ex
cuſaꝛ apud deũ. Sic g̃ p̃tꝫ ꝙ ſacr̃m pnĩe
eſt oꝛdinatũ ꝓpter ſcđm lapſuꝫ. ſ. ꝓpꝛ pec
catũ ꝑpetratũ poſt baptiſmũ. ⁊ h̄ ꝑ modũ
iudicij ꝑticularꝭ in q̃ hõ dꝫ ſeipm̃ accuſa/
re. Et q̃ꝛ iſtud ſacr̃m p̃t eẽ neceſſariũ om
ni hoĩ. q̃ꝛ q̃libet p̃t cadere in pctm̃ pꝰ ba/
ptiſmũ. ⁊ q̃ꝛ hoĩes ſeꝑati ſũt ꝑ diuerſa lo
ca ꝑ mũdũ. iõ neceſſarij ſũt multi iudices
a deo oꝛdinati: q̃ habeãt p̃tãtẽ iudicãdi ⁊
ſciam examinãdi. Et q̃ꝛ iſta p̃tãs dꝫ eẽ oꝛ
dinata. iõ ncc̃e eſt ꝙ vni hoĩ p̃mo ⁊ p̃nci/
paliter ſit data illa p̃tãs ⁊ auc̃tas iudican
di: q̃ vltra habeat cõicare ⁊ ꝯcedere pl̃ibꝫ
ſicut ſibi videꝛ expedire: vt ſic ꝑ totũ oꝛbẽ
lapſi poterint reſurgere ꝑ iſtud ſacr̃m pe/
nitẽtie. Ptꝫ etiã ꝙ ſic̃ ſũt duo lapſus. ita
etiã ſũt duo modi reſurgẽdi. ſ. baptiſmꝰ ⁊
pnĩa. ⁊ q̃liꝛ opꝫtet ꝙ hõ plꝰ opeꝛ ad reſur/
gendũ de ſcđo lapſu q̃ꝫ de p̃mo. Et ſiľr
p̃tꝫ q̃liꝛ opaꝛ aliꝛ baptiſmꝰ: ⁊ aliter pnĩa
q̃ꝛ baptiſmꝰ opaꝛ ꝑ modũ gr̃e: et pnĩa ꝑ
modũ iudicij ſeu iuſticie.

Q, ſicut ĩ p̃mo lapſu aliq̃d remanet ꝑ
petuũ ⁊ indelibile de p̃mo ſtatu creatõis
ita in ſcđo lapſu remanet aliq̃d ꝑpetuuꝫ
et indelibile de ſtatu regeneratiõis.

Titulus.ccxcvi.

Et q̃m̃ ſcđs lapſus hoĩs pꝰ ba/
ptiſmũ cõpaꝛ ad p̃mũ lapſuꝫ pꝰ

Ti. ccl/ vij. Penitẽ/ tẽ opꝫtet hr̃e du/ aſ diſpli centias.

Duplex oꝛdo iu/ dicij pec cato de/ bitus.

Pnĩa dꝫ eẽ volũ/ taria.

ſtatū creatiōis.iō ſicut in primo lapſu re
manſit in hoīe imago ꝑpetua creatoris.
q̃uis fuit deformata: ⁊ remāſit liberꝫ ar/
bitriū: in q̄ ſp eſt imago naturalˀ creatorꝫ
indelibilˀ.licet nō manſit ſiſ̄itudo ſed diſ
ſiſ̄itudo.ita ḡ q: hō lapſus retinuit aliq̄d
et ꝑdidit aliq̄d.q: ꝑdidit ſiſ̄itudinē creato
ris: et retinuit ſuā imaginē naturalē inde
libilē ac ꝑpetuā: que deſtrui non poſſit: ꝑ
quā habuit ſpem et fundamētū reſurgen
di.ꝑ quā etiā iterꝫ potuit reuerti ad ſiſ̄itu
dinē dei.q: ſi nō remāſiſſet imago: nō po/
tuiſſet reparari.ita ꝯformiter in ſcđo lapſu
remanet imago ꝑpetua in hoīe.vˀ ſignū
xp̄i redēptoris ſeu reparatoris.q̃uis ſit de
formata.ita ꝙ hō in ſcđo lapſu aliq̄d reti
net de ſtatu baptiſmi ⁊ regenerationis.ſ.
imaginē xp̄i ꝑpetuā ⁊ indebilē: ſeu ſigil/
lum ſuū indelebile impſſum ī aīa qđ de/
ſtrui nō pōt.et etiā aliq̄d ꝑdidit.q: ꝑdidit
ſiſ̄itudinē xp̄i. Neceſſe enī eſt ꝙ ſicut in p̄
mo lapſu remanet imago ꝑpetua creato/
ris.ita in ſcđo lapſu remaneat imago re/
demptoris. Et iō illud ſigillū ſeu chara/
cter remanens de xp̄o poſt lapſum: ē fun
damentū vt iterū hō poſſit redire ad ſiſ̄i/
tudinē ⁊ amiciciā xp̄i.q: ſi nihil remane/
ret in hoīe de xp̄o: nō hr̄et fundamentuꝫ
reſurgendi. Sicut qñ brachia pāralitica
tur: retinet aliq̄d ꝑpetuū de capite.ſ.ner/
uos.et aliq̄d ꝑdit.ſ.ſenſum et motuꝫ.et ſi
nerui deſtruerenᷓ: brachiū ampliꝰ nō poſ
ſet reſurgere nec reſtaurari: nec recipe ſen
ſum et motū.ita ꝯformiter ſi hō in ſecun
do lapſu nihil retineret de ip̄o xp̄o q̄ ē ca/
put: nō poſſet reſurgere. Et ideo ſicut in
brachio ſemꝑ remanent nerui fundamen
tales q̄ ligāt brachiū cū capite.ita ſiſ̄r in
homie lapſo remanet imago xp̄i ſeu cha/
racter ſiue ſigillum eiꝰ tanq̃ fundamen/
tum ligans aliqualiter hoīem lapſum cū
chriſto capite. Et ideo poteſt eſſe ſpes re
ſurgendi.

Q; ſicut baptiſmꝰ relinq̄t reliquias p̄
mi lapſus in carne.ita ſacr̄m penitētie re/
linquit reliquias ſecundi lapſus in anīa.

Titulus.ccxcvij.

D Ictū eſt autē ꝙ ſacr̄m baptiſmi
ordinaᷓ ꝯtra p̄mū lapſum.et ꝙ
ſacr̄m pnīe ordiaᷓ ꝯ ſcđm lapſū.
⁊ ꝙ qñ hō vult reſurgere de p̄mo lapſu:
ſufficit ei pnīa interior: et diſplicētia vite
p̄terite et fides.et totū reſiduū opatur ba
ptiſmꝰ ꝑ paſſionē xp̄i.ſ.plenā remiſſioneꝫ
oīs culpe ſeu offenſe et oīs pene debite ꝑ
culpis ꝓpriis et offenſis. ſed qñ hō vult
reſurgere de lapſu ſcđo poſt baptiſmuꝫ:
plus debet facere de ꝓprio ſuo ſicut fecit
de malo plus.q: nō ſufficit ei pnīa interi/
or: ſed req̄riᷓ pnīa exterior.ſ.ꝯfeſſio et ſa/
tiſfactio ſeu emēda et tꝑalis punitio.⁊ re/
ſiduū totū opatur paſſio xp̄i.ſ.remiſſionē
offenſe et culpe: et remiſſionē eterne pene
debite.ſed relinq̄t penā tꝑalem debitā: vt
dictū eſt. Et iō plus ſopaᷓ baptiſmus q̃
ſacramentū pnīe q̃tum ad paſſionē xp̄i.
iō plus opatur paſſio xp̄i ī baptiſmo q̃ ī
ſacramēto pnīe.q: in baptiſmo tota paſ/
ſio xp̄i applicaᷓ homī ac ſi ip̄emet eam ſu
ſtinuiſſet: vt totaliter innoueᷓ.et h̄ nō fit
in ſacr̄o pnīe. Et ſiſ̄r ꝑ ꝯtrariū plus ope
ratur hō ꝑ ſe et de ſuo ꝓprio in ſacr̄o pe/
nitentie q̃ in ſacr̄o baptiſmi.q: in vtro/
q; ſacr̄o ſic req̄riᷓ: vt.ſ.hō plus opeᷓ de ſe
et de ſuo ꝓprio ibi q̃ ibi.et plꝰ opeᷓ mors
xp̄i ibi q̃ ibi.tn̄ vtrobiq; opaᷓ de neceſſi/
tate.q: ſine morte xp̄i nō p̄t fieri remiſſio
culpe et pene eterne.ſed plus ſoluit ibi q̃
ibi ꝑ hoīe: ſed vtrobiq; ſoluit infinitū de
bitū: Et iō q: ꝓportionabiliter ſe hꝫ ba/
ptiſmꝰ ad p̄mū lapſuꝫ ⁊ ſacr̄m pnīe ad ſe
cundū lapſuꝫ.iō ſicut baptiſmus relinq̄t
reliq̄as aliq̄s in carne de p̄mo lapſu.q: re
linq̄t ꝯcupiam carnis vitioſā ſeu fomitē.
ꝯ quē aīa dꝫ pugnare q̃diu ē in carne.ſꝫ
in aīa nō relinq̄t reliq̄as pctī.q: totā eaꝫ
mūdat et lauat: et armat eā ꝑ grām cōtra
ꝯcupiam carnis vitioſaꝫ: vt nō dn̄eᷓ nec
regnet: et etiā diminuit.ita ſiſ̄r ſacr̄ꝫ pnīe
relinq̄t in aīa reliq̄as ſcđi lapſus.q: relin
q̄t reliq̄as pctī ſeu culpe.ſ.q̄ſdā incliātio/
nes et diſpoſitōes ſeu ꝓnitates ad peccā/
dū: q̄ erāt generate in aīa ꝑ oparōes pctī.
Quia q̄libet opatio bona vˀ mala relin/
q̄t ſuā ſiſ̄itudinē in aīa.et q̄ndā diſpoſiti/
onē ad ſiſ̄r opandū.ꝑ quā hō inclinatur ⁊
habilitaᷓ ad opandū bonū vel malum.et
q̄nq; generaᷓ ꝯſuetudo pctī voluntaria.
Vn̄ poſt pctm̄ ſeu malū opus duo rema
nent.et tn̄ operatio trāſit et nō remanet.

Ti.ꝑce/
denti

Paſſio
xp̄i pluſ
opaᷓ in
baptiſ/
mo q̃ ī
aliis ſa/
cramētꝫ

Quō pꝰ
pnīaꝫ re
linquūᷓ
reliquie
peccati
in anīa

vnũ qđ remanet eſt culpa ſeu offenſio di.
et ex illa ſeqtur obligatio ad penã tꝑalez
⁊ eternã. et aliud qđ remanet ẽ diſpoſitio
et inclinatio ad faciẽdã ſil'ez oꝑationẽ. qꝛ
act⁹ hũani ⁊ oꝑatões hoĩs hñt iſtã ꝯditi
onẽ: qꝙ ſꝑ relinquũt ſuã ſil'itudinẽ ĩ hoĩe.
et exinde ꝑ reiterationẽ fit q̃dã ꝯſuetudo
⁊ vſus et habituatio ad faciẽdũ volũtarie
ſil'r malã oꝑationẽ. Et iſta diſpoſitio ſeu
inclinatio ſeu habituatio ẽ exitiũ corrupti
onis ĩ aĩa generatũ: et h̄ vocaꝛ reliq̃e pctõ
In pctõ mortali duo ſũt — rũ. Vñ ĩ pctõ duo ſunt đ ncc̃itate. ſ. auer
ſio a deo ſeu ꝯtẽpt⁹ dei: ⁊ derelinq̃re ⁊ de
ſerere deũ: et aliud ẽ ꝯuerſio inordĩata et
volũtaria ad creaturã ꝯ volũtatẽ creato
ris. ſ. qꝛ hõ relinq̃t volũtatẽ dei: et cõuer/
tit ſe ad ꝓpriã voluntatẽ: et ſic ꝑ̃ponit vo
luntatẽ ſuã volũtati dei. Et iõ ꝓpter pri/
mũ fit offenſa dei et ĩiuria. et ꝓpter ſcđm
ſcꝫ ꝯuerſionẽ inordĩatã ⁊ volũtariã ⁊ dele
ctabilẽ ad bonũ creatũ. generaꝛ et fit diſ/
poſitio ⁊ inclinatio ĩ aĩa vitioſa: ⁊ h̄ totũ
inſil' vocaꝛ pctm̄ mortale. qꝛ ſeꝑat aĩam a
deo q̃ eſt vita aĩe. Et iõ occidit aĩam ſtatĩ
et obligat eã ad penã eternã. nõ ꝓpt̃ h̄ qꝛ
hõ ꝯuertit ſe ad bonũ creatũ ĩordinate ⁊
ad ſuã ꝓpriã volũtatẽ. ſꝫ ꝓpt̃ h̄ qꝛ relinq̃t
Pctm̄ veniale. — et ꝯtẽnit deũ et ſuũ mãdatũ. Si autẽ hõ
ꝯuertaꝛ ad creaturã et ad ſuã ꝓpriã volũ/
tatẽ inordinate plus q̃ꝫ debebat abſq꞉ de
liberatiõe: et nõ ꝓpter h̄ derelinq̃t deum:
tũc ẽ pctm̄ veniale ⁊ ñ mortale. Et tũc fit
in aĩa q̃dã diſpoſitio ⁊ incliatio ad malũ:
ſed nõ ꝓpter h̄ recedit a deo total'r: licꝫ nõ
tm̄ adhereat deo. Et ſi tales act⁹ m'tipli
cenꝛ: generabũt maiorẽ incliationẽ. ⁊ ĩ fi/
ne ſeꝑabũt hoĩez a deo. et fiet mors aĩe et
pctm̄ mortale. qꝛ ꝯuertẽt aĩam total'r ad
creaturã. et ſic hõ total'r relinq̃t deuꝫ. Et
iõ hñdo reſpectũ ad deũ: nõ variãꝛ pctã
neq꞉ diuerſificanꝛ. qꝛ iſto mõ pctm̄ nõ eſt
aliud niſi auerſio a deo et ꝯtẽpt⁹ dei. Sꝫ
hñdo reſpectũ ad creaturas ⁊ ad bonum
creatũ. ipa pctã diſtĩguunꝛ ⁊ diuerſificãꝛ
ſcđm qꝙ illud bonũ creatuꝫ diuerſificaꝛ. Et
iõ ſunt ĩ nũero ſetẽ ꝑpctã mortalia ĩ gene
rali: et tñ ꝯueniũt ĩ vnũ. qꝛ qđlibet ẽ auer
ſio a deo ⁊ ꝯtẽpt⁹ dei. Sic ḡ ſacr̃m pñie
qꝛ ẽ ordinatũ ad deſtruẽdũ pctm̄ morta/
le in q̃ᵗũ ẽ auerſio a deo ⁊ offenſa dei. ⁊ ĩ
q̃ᵗũ obligat ad penã eternã. et iõ de v̇tu/
te ſua deſtruit culpã ⁊ offenſaꝫ ⁊ auerſio/
nẽ a deo ⁊ penã debitã ꝓpt̃ h̄: ſꝫ nõ deſtru
it diſpoſitõem ⁊ incliationẽ relictã ꝑ pec/
catũ: et ꝑ ꝯuerſionẽ ad creaturã. nec penã
debitã ꝓpter talẽ inordinatã ꝯuerſionez:
ſꝫ tñ diminuit talẽ incliationẽ ac diſpoſi
tionẽ vt nõ dñeꝛ nec regnet: ⁊ dat adiuto
riũ et auxiliũ aĩe ad purgandũ ꝯ talez in
clinatõnẽ vitioſaꝫ: ⁊ ad deſtruẽdũ eã pau
latim. ſic hõ ꝑ ſeipm̄ generauerat eã in ſe/
ipo paulatim. Et ſic baptiſm⁹ ſcindit ab
aĩa oẽs reliq̃as taleſ ⁊ total'r remouet: ſed
relinq̃t ĩ carne lõge ab aĩa incliatiõem vi/
tioſaꝫ ad malũ. lꝫ eã aliq̃l'r ſcindat: ſꝫ non
totã. ſic ſacr̃m pñie non ſcindit total'r ab
aĩa reliq̃as et ſuꝑfluitates relictas ꝑ pec/
catũ: lꝫ diminuat ⁊ aliq̃liꝛ ſcindat: ſꝫ ñ to
tal'r. qꝛ nõ ordĩaꝛ niſi ad culpã ⁊ offenſaꝫ
dei tollẽdã: ⁊ ad penã eternã auferendã.

Q. p⁹ ſacr̃m pñie dꝫ iteꝝ hõ ſumere ſa
cr̃m eucariſtie ad nutritõez vite ſpũal: ⁊
ad reꝑandũ deꝑditũ: ⁊ ad remouẽdum et
purgandũ reliq̃as pctõꝝ relictas poſt pe
nitentiã.

Titulus.ccxcviii.

Et qm̄ ſacr̃m pñie reſtituit hoĩ vi
tã ſpũalẽ ꝑditã: ⁊ relinq̃t reliqui
as pctõꝝ. ⁊ etiã relinquit hoĩem
obligatũ ad penã tꝑalẽ. iõ qꝛ corp⁹ xp̄i eſt
ordĩatũ ad nutritõez hoĩs ĩ vita ſpũali. ⁊
ad ꝑficiendũ eũ. iõ p⁹ ſacr̃m pñie in q̃ hõ
ſurrexit de ſcđo lapſu ⁊ đ morte: ⁊ recupe
rauit vitã ꝑditã: et ẽ recõciliat⁹ cũ xp̄o dꝫ
iteꝝ ſumere ſacr̃m corꝑis xp̄i: ⁊ nõ añ: dũ
exiſtit ĩ lapſu ⁊ ĩ morte. qꝛ nutrimentũ ꝑ/
ſupponit vitã ꝑ̃exiſtentẽ. Sicut enim hõ
mortu⁹ nõ dꝫ nutriri. ita hõ exiſtens in ſe
cũdo lapſu. qꝛ ꝑdidit vitã ſpũalẽ: non dꝫ
nutriri cibo ſpũali: ſed dꝫ ꝑmo ꝑ pñiaꝫ re
ſurgere: et poſtea cibo ſpũali refici. Quia
ſicut nutrimẽto fieret iniuria ſi dareꝛ mor — Nõ viuificaꝛ ſumẽs corp⁹ xp̄i in mortali
tuo. ita ſine cõꝑatione fieret maxima iniu
ria ſacr̃o corꝑis xp̄i in q̃ ꝯtineꝛ tot⁹ xp̄s:
ſi dareꝛ mortuo in vita ſpũali. ⁊ iõ tal' nõ
nutrireꝛ: ſed magꝫ mors ĩ eo augmẽtareꝛ:
et offenſa et culpa creſcerent. Nã talis te
net maximũ inimicũ xp̄i in corde ſuo oc/
cultũ: et amat ipm̄. qꝛ ſolũ pctm̄ eſt cõtra
deũ. et ideo ſi tal' capiat xp̄m in ſeipo: fa/
cit tantũ ſcandalũ ac ſi vellet ꝑdere et oc/

cidere xp̄m. ſicut ſi aliq̄s recipet regē in
domo ſua in q̄ teneret inimicū capitalem
regis occultū. Etiā h̄ eſſet ɔtra ſignifica
tionē ſacri. qꝛ hoc eſt ſacr̄m vnitatis ⁊ pa
cis. ſed talis q̄ eſt ī lapſu ē diuiſus ⁊ ſepa/
ratꝰ a xp̄o ꝑ amorē ⁊ voluntatē. ⁊ ſic non
accipet ſacr̄m ꝓ ſe ſed ɔtra ſe. et iō merere
tur magnū tormentū. qꝛ accipet potentē
cōtra ſe. Debet igiť hō lapſus reſuſcitari
ꝑmo a mortuis: et redire viuꝰ ⁊ recōcilia
ri xp̄o: et vniri ꝑ amorē. Sicut enī homo
anteq̄ȝ ſurrexit d̄ ꝑmo lapſu ꝑ baptiſmū
nō debȝ ſumere ſacr̄m corpis xp̄i. ita etiā
nō debet ſumere: ſi poſt baptiſmū cecide
rit: niſi ſurrexerit primo de ſe ſcd̄o lapſu
Sic ergo poſt ſacr̄m pn̄ie debet homo
ſumere ſacr̄m euchariſtie vt nutriať. Itē
etiā qꝛ purgatio fit ꝑ calorē et ignē. ⁊ ideo
ignis et calor ſpūalis qui ē amor: purgat
maculas ſpūales. Et qꝛ in aīa remanent
poſt pn̄iam reliquie pctōꝝ vitioſe. ſ. in/
clinationes et diſpoſitiōes vitioſe q̄ impe
diunt aīam: ne totaliter tendat ad xp̄m: ⁊
aliq̄liter obtenebrāt. et qꝛ ſacr̄m euchari/
ſtie eſt ſacr̄m amoris: in q̄ augetur amor
ſpūalis et ignis. iō dať iſtud ſacr̄m vt pur
get reliq̄as pctōꝝ aīe: et vt cōburat ⁊ ɔſu
mat totū: et vt remoueat oēs inclinatōes
anie ɔtrarias: et vt det habilitates ⁊ diſ/
poſitiōes ac inclinatiōes ad oppoſitum.

Contra reliq̄as pcti dȝ q̄ſ ſume re eucha riſtiam

Et ſicut aīa purgatur: illuminať ac ꝑfi/
citur ꝑ ſacramentū euchariſtie. ita etiam
ad tollendū tales reliquias. debȝ hō ſu/
mere illud ſacr̄m. Item etiā qꝛ ꝑ iſtud ſa/
cramentū hō magis vnitur et incorporať
chriſto. et ꝑ ɔſequens magꝭ vnitur mor/
ti et paſſioni xp̄i. que ſatiſfacit ꝓ oībꝫ pec/
catis. et ꝑ cōſeqnens fit homini remiſſio
pene debite ſm̄ maiorē vel minorē deuo
tionem ad chriſtū et ad mortem eius. Et
ſic illud qd̄ ſacramentum pn̄ie nō potuit
cōplere: cōplet ſacramētū iſtud. Et ſic ſa/
cramentū euchariſtie reducit ad puritatē
baptiſmi. et ſic ſacr̄m pn̄ie et euchariſtie
tantū faciūt ī ſcd̄o lapſu ſicut baptiſmꝰ in
ꝑmo. Et ideo qꝛ hō poſt baptiſmū p̄t fre
quēter cadere in pct̄m mortale et labi. ꝓ/
pter h̄ hō debet ſe exercitare frequēter in
iſtis duobꝫ ſacr̄is. qꝛ ꝑ ſacr̄m pn̄ie q̄tienſ
cūq̄ȝ q̄s ceciderit poſt baptiſmū in pecca
tum: p̄t reſurgere et leuari a lapſu: ⁊ recu
perare vitā ꝑditā ⁊ amiciciā dei: ⁊ ꝑ ſacra
mentū euchariſtie p̄t reſumere vires ſpūa
les et fortitudinem. et ideo iſta duo ſacra
menta debent frequētari. qꝛ nullus p̄t vti
ſacr̄o baptiſmi niſi ſemel. Sicut eī hō fu
it ſemel creatꝰ et factꝰ et nō bis. ⁊ hō eſt ſe
mel natꝰ ⁊ generatꝰ et nō bis. ita ſemel de
bet hō regenerari et nō bis. et maxime qꝛ
in ſacr̄o regeneratiōis recipit hō in aīa
imaginem ſiue charactarē xp̄i indelebilē
et ideo reiterari non debet. et ideo ſacr̄m
pn̄ie et euchariſtie ɔiuncta ſupplent vicē
baptiſmi. Et ſicut homo decedens poſt
baptiſmū ſtatim euolat ad vitam eternā.
ita etiā hō exercitans ſe in iſtis duobꝫ ſa/
cramētis: tantū purificabiť: ꝙ ſine pena
tranſibit ad regnum celoꝝ.

Q, etiā tribulatio ſeu afflictio ſiue pe
na corꝑalis volūtaria cū amore xp̄i pur/
gat aīam a reliquijs peccatoꝝ: et ſatiſfa
cit ꝓ penis debitis: et cuſtodit aīam ne
inficiať et cadat: et vnit eā cū chriſto.

Titulus. ccxcix.

Quoniā aūt dictū ē ꝙ ſacr̄m peni tentie relinq̄t in aīa reliq̄as pec/ toꝝ. ſ. incliatōes ⁊ diſpoſitiones Ti. p̄ce/ denti
vitioſas q̄ inclināt aīam ad res corꝑales
et delectatōes mūdanas: et īpediūt aīam
ne totaliter vniať xp̄o ꝑ amorē. ⁊ iō ɔtra/
riant aīe et bono ſuo. qꝛ totū bonū aīe
eſt ꝙ vniať cū xp̄o ꝑ amorē. et quāto ma
gis vnitur cum xp̄o: tanto magis ꝑficiť
et meliorať. et totū malū eius eſt: ꝙ ſepa/
rať a xp̄o ꝑ amorē: et vniať cū carne ⁊ cūȝ
rebus creatis. qꝛ tunc inficitur: tunc pec/
cat: et tunc offendit: et tunc maculať. id̄o
om̄e illud qd̄ facit eā recedere: et retrahit
eam a delectatiōibꝫ carnis et a ɔſolationi
bꝰ mūdanis: ⁊ ab amore creaturaꝝ inor/
dinato ⁊ vitioſo: valet ad purgādū aīam
⁊ mūdādū eā et purificādū. Vn̄ qꝛ aīa n̄
offendit deū niſi vadat ad creaturas ⁊ de
lecteť in eis inordiate: et relinq̄t deū. ideo
oīa illa q̄ valēt ad retrahēdū eā ab illis pu
rificant eā: vt dictū eſt. Et ideo quia tri/ Ti. p̄ce/
bulatio et afflictio carnis et mundi: et pe denti
na carnis faciūt aīam recedere a delecta/
tionibꝫ et ɔſolationibꝫ carnis et mūdi: vt
aīa nullā delectationē nec ɔſolationē re/

cipiat nec ĩ carne nec ĩ mũdo. iõ ſeq̃tur ꝙ
Tribl'a/ ipa tribulatio ſũme valet ad purgãdum
tio pur/ aĩam: ⁊ ad purificandũ ab oĩbꝫ reliquijs
gat reliq̃ pctõꝝ: et inclinatõibꝫ ⁊ diſpoſitõibꝫ vitio
as ĩ aĩa. ſis: et ſil' cũ amore xp̃i. qꝛ amor ligat aĩaꝫ
cũ xp̃o: et tribulatio exterior ⁊ afflictio q̃
ſentit': facit recedere aĩam ⁊ fugere a ꝯſo/
latiõibꝫ et deſiderijs carnalibꝫ. Sic ḡ a/
mor xp̃i exiſtẽs in aĩa ex vna pte. ⁊ tribu/
latio ⁊ afflictio ex altera pte: mũdãt eã ab
oĩbꝫ talibꝫ inclinatõibꝫ et diſpoſitõibꝫ vi/
tioſis q̃ ĩpediebãt aĩam. qꝛ duꝫ aĩa ſentit
tribulatõeꝫ et afflictõeꝫ ⁊ triſticiã ⁊ deſo/
lationẽ ĩ carne ⁊ ĩ mđo: et nullã req̃eꝫ ne/
qꝫ delectatõeꝫ ibi ĩuenit. tũc amor xp̃i ex/
iſtens ĩ aĩa: vnit ⁊ ligat eã cũ xp̃o magꝭ: ⁊
penetrat ipaꝫ aĩam total'r. ⁊ ipe amor ex/
citat' ⁊ viuificat' ⁊ fortificat' ĩ ſe tanq̃ꝫ ignis.
⁊ iõ expellit et expurgat ab aĩa q̃cq̃d ẽ ei
ꝯtrariũ ibi: et expellit oẽm amorẽ ꝯriũ: ⁊
oẽs inclinatões et affectiões ꝯrias q̃ im/
pediebant aĩam ne total'r vniret' cũ chri/
ſto p amorẽ et voluntatẽ. et tũc neceſſe ẽ
ꝙ aĩa totaliter amplectat' xp̃m. Et iõ ipa
tribulatio ẽ tanq̃ꝫ malle⁹ ⁊ martell⁹ pcu/
tiens aĩam: ⁊ faciẽs ipam intrare ĩ xp̃m p
amorẽ: remouens ab ipa oẽm rubiginẽ ⁊
ſcoriam. Et eſt etiã fornax cũ follibꝫ. ⁊ a/
mor xp̃i eſt ignis incẽſus ⁊ inflãmat⁹ in
fornace tribulatõis. et iõ ĩſil' decoquũt
aĩam: et purgãt eã ab oĩ macula ⁊ infecti/
one ꝯtracta p amorẽ carnis ⁊ mđi. Et iõ
tũc aĩa ꝯfortat': roborat': fortificat': illumi
nat' ac pficitur. qꝛ vnit' magis cum xp̃o: ⁊
fit vnũ cum eo. ⁊ p ꝯñs purgat' ab oĩ ma
cula vitioſa. qꝛ caleſit et inflãmat'. q̃a xp̃s
habet ignẽ in ſeipo inextinguibilẽ: diui/
nũ: purificatiuũ: mũdificatiuũ ⁊ attracti
uum. Uñ ad purificãdũ aĩam nõ ſuffice/
ret amor xp̃i niſi adiuuaret' a tribulatiõe.
qꝛ aĩa hꝫ liberꝝ arbitriũ: ⁊ nõ cogit' ire ad
xp̃m: nec recedere a delectatõibꝫ carnis et
mũdi niſi velit. ⁊ iõ qꝛ ipe delectatões li
gant aliq̃liter aĩam cũ carne. iõ neceſſaria
eſt ipa tribulatio rõne libertatꝭ aĩe vt co/
gat eã: ⁊ volũtarie relinq̃t eaſdẽ delectati/
ones ꝯrias deo et ſibi: et vadat ad xp̃m.
Et etiã non ſolũ tribulatio eſt nc̃caria ad
purgãdũ aĩam ab infectõibꝫ vitioſis. imo
nc̃caria ẽ ad eã tenẽdã ligatã ⁊ vnitam cũ

xp̃o: et ne ab eo recedat et diuidat' a xp̃o:
⁊ cadat ⁊ moriat': ſed forti⁹ ꝯtinue vniat'
p amorẽ. Et ſic tribulatio neceſſaria ẽ oĩ
xp̃iano: ſiue ĩdigeat purgatõe ſiue nõ. qꝛ
tribulatio ẽ tã bona ⁊ tã vtil' ⁊ tã medici/
nal' ⁊ tã nc̃caria oĩ xp̃iano. vt ſine ipa nul
lus poſſit pfecte vniri cũ xp̃o p amorem.
Ergo ſeq̃t' ꝙ ſic xp̃s ordiauit ſacr̃a ad ſa/ De⁹ or/
lutẽ xp̃ianoꝝ. ita ordiauit tribulatiões et dinauit
purgatõeꝫ aĩaꝝ. ita ꝙ ſic ſacr̃a ſũt neceſſa tribula/
ria. ita etiã tribulatões ſunt nc̃carie. et q̃ꝫ/ tiões ad
diu durãt ſacr̃a: durabit etiã tribulatio. ⁊ purgati
iõ nc̃c̃e eſt ꝙ tribulatio duret q̃ꝫdiu mun onẽ aĩa/
dus ſtat. Uñ qꝛ ĩ hac vita xp̃iani p̃parã/ rum.
tur ⁊ diſponunt' ad aliã vitã. ſ. eternaꝫ. iõ
nc̃c̃e ẽ ꝙ tribulatio ſp manea ĩ hac vita.
Uñ neceſſe ẽ ꝙ fornax cũ follibꝫ ſp mane
at. et etiã ignis maneat incẽſus et inflam
mat⁹. Et iõ ſicut neceſſariũ eſt oĩ xp̃iano
recipe ſacr̃a. ita etiã neceſſariũ eſt oĩ xp̃ia/
no tribulatiões ſuſtinere. et q̃ refutat tri/
bulationes ſepat' a xp̃o. Eſt etiã neceſſe ꝙ Tribl'a
qñ pctã multiplicant': ꝙ tũc etiã multipli tões mł'
cent' tribulatões. qꝛ maiori repletiõi ma/ tiplicãt'
ior neceſſaria eſt purgatio. Et ſic xp̃s tã pctiſ mł'
p ſacr̃a q̃ꝫ p tribulationes cõplet ⁊ pficit tiplicatꝭ
ſalutẽ aĩaꝝ. Et qꝛ tribulatio eſt pena. iõ
ſi voluntarie ſuſtineat': ſatiſfacit p pctis ⁊
p culpa. qꝛ oĩs pena voluntaria eſt ſatiſ/
factiua p debitis pctõꝝ. Et iđo hõ reſur
gens p ſacr̃m pñie đ ſcđo lapſu: remanet
obligatus ad penã tpalem ſ'm q̃ntitateꝫ
criminis et qualitatẽ culpe. et iõ ſi volun/
tarie ineat tribulationẽ et afflictionẽ tpa/
lem ⁊ corpalẽ. et ſ'm h̃ magis vł' min⁹ ſu/
ſtinet tribulationẽ. ſ'm h̃ plus. vł' min⁹ ſa Tribl'a
tiſfacit p pctis. Si aũt hõ nõ ſit obliga/ tio ſatiſ/
tus ad penã tpalẽ. tũc ſuſtinẽdo volunta fac' ⁊ me
rie penã et afflictionẽ, pp̃ter xp̃m: augmẽ/ retur
tat merita et gr̃am. Et ſic tribulatio ẽ bo
na ad purgandũ aĩam ⁊ ad ſatiſfaciendũ
p debitis: et ad augmentãdũ merita ⁊ ad
ligandũ et vniendũ aĩaꝫ fortiter cũ xp̃o.
et ad ſepandũ eã a delectatõibꝫ et ꝯſolati/
onibꝫ mũdanis et carnis q̃ ꝯtrariant' aĩe
et eã occidũt. Quare ſũme amabilis de/
bet eſſe tribulatio omni xp̃iano.

Q, ſi aĩa p⁹ ſacr̃m pñie exeat de corpe
cũ reliquijs pctõꝝ: et ſine cõpleta ſatiſfa/
ctione p culpis: neceſſe eſt eaꝫ purgari in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aliq̄ loco tādiu donec fuerit plene ⁊ cōple
te purgata: et fuerit culpa pſoluta.

Titulus.ccc.

ET q̄ aīa pōt
exire de ſuo corpe nō purgata
a pdictis reliquijs pctōꝝ q̄ re/
manēt poſt ſacr̄m pnie: et etiā abſq̄ pſo
lutiōe penaꝝ p culpis debitarū. iō cū p/
pter h̄ aīa impediat̄ ne totaľr poſſit vniri
xp̄o p amorē. q̄ neceſſe eſt ſi debeat vniri
cū xp̄o: q̄ nihil habeat extraneū a deo: ſ3
q̄ ſit taľ ſicut exiuit a deo in ſui creatione
ſine macula: ſine infectiōe ⁊ ſine aliq̄ mala
inclinatiōe. iō q̄cq̄d aīa addidit p ſe in ſe/
ipa poſtq̄ creata eſt vſq̄ ad exitū corpis
ɔuerſando cū creaturis qđ deo cōtrariat̄:
neceſſe eſt q̄ totū illud purget̄ ⁊ remouea
tur. Et iō q̄ aīa amat carnē ⁊ res corpa
les amore inordīato: et pl⁹ q̄ deberet. et
p ɔñs inbibit̄ tali amori ⁊ delectatōni. iō
nccē eſt q̄ anteq̄ vniat̄ cū deo vltimat ⁊ cō
pleta vnione: q̄ purget̄ ⁊ purificet̄ cōple
ta purificatiōe: vt nihil remaneat ō extra
neo. Itē etiā q̄ culpe debet̄ cōpleta puni
tio: vt iā declaratū eſt. iō aīa q̄ non porta
uit debitā punitionē p pctīs ſuis: nccē ē
q̄ puniat̄. q̄ h̄ exigit iuſticia dei anq̄ ſit
digna hr̄e ɔſortiu3 cū deo. q̄ ſine debita
ſatiſfactiōe aīa nō d3 ſaluari. Et q̄ aīa q̄
exit de corpe: exit ō curia miſcđie: ⁊ cadit
in curiā pure iuſticie dei. iō nccē eſt q̄ ipa
puniat̄ poſt hāc vitā ſm̄ rigorē ⁊ ſtrenui/
tatē diuīe inſticie. Et q̄ diuia iuſticia eſt
ſūma. q̄ nō pt̄ cogitari maior. ⁊ ſic iudex
iuſtiſſim⁹ eſt ſūme punitiu⁹ maloꝝ. q̄ in
ſūmo odio h3 malum. iō ſeq̄tur q̄ mala q̄
punit de⁹ p⁹ hāc vitā p ſuā iuſticiā punit
tanta punitōe q̄ ñ pt̄ cogitari maior. ⁊ cū
tanto rigore ⁊ ſeueritate q̄ nēo pt̄ excogi
tare. Et iō aīa q̄ nō ſuſtinuit penas debi
tas ī corpe: dum erat ī curia miſcđie dei.
poſtq̄ incidit ī man⁹ iuſticie puniet̄ tāta
punitōe q̄ nēo pt̄ cogitare. Et iō ſeq̄t̄: q̄
tā ppt̄ purgatōe3 q̄ ppt̄ pūitō3 nccē ē lo
cū eē aliquē purgatoriū ⁊ punitiuū aīaꝝ.
ñ etnaľr ſ3 tpaľr. Et q̄ ſicut ī h̄ mōdo aīa
dū ē ī corpe: purgat̄ p afflictōe3 ⁊ tribula
tionē. ⁊ h̄ ſil̄ cū amore xp̄i. ita etiā optet q̄
amor xp̄i exñs ī aīa ⁊ tribulatio. purgent

Ti. pce/
denti

Nccē ē
eſſe pur
gatoriū

ipa3 aīa3 a reliquijs pctōꝝ. Et iō optet q̄
ſit aliq̄ res afflictiua ⁊ doloroſa in q̄ aīa
purgāda tātū ſentiat de dolore q̄tū ſen/
tijt ō delectatiōe extranea ɔ deū: ⁊ q̄ tātū
penetret ī viſcerib⁹ et medulľ aīe. q̄tu3 a/
mor mūdanoꝝ penetrauerat ī medullis
aīe. Et q̄ purgatio fit p ɔriū. vñ aīa nō
indiget purgari niſi ab amore reꝝ mūda
naꝝ: q̄ penetrauerat aīam p delectationē.
q̄ p talē amorē extraneum aīa eſt diſſiľis
deo. iō ſm̄ q̄ amor reꝝ mūdanaꝝ magis
penetrauit ī aīa ⁊ ī medulľ ei⁹. ſm̄ h̄ diffi
cili⁹ purgabit̄. Iſta aūt purgatio ⁊ puni
tio: neceſſe ē q̄ fiat p ignē materialē: vt iā
declaratū fuit de eterna iuſticia. Hic g̊ a/
mor xp̄i exiſtēs ī aīa: excitat⁹ ⁊ adiutus a
tribulatōe ignis ⁊ dolore ſenſibili. purga
bit ipam ſicut auꝝ purgat̄ ī igne. ⁊ cōple/
ta purgatiōe aīa nullū dolorē ſentiet. q̄a
nihil habebit de extraneo nec de crema/
bili. Meli⁹ igit̄ eſt hōi purgare pctā ſua:
⁊ ſuſtinere penā debitā p pctīs ſuis h̄ dū
viuit ī corpe q̄ q̄ purget̄ et puniat̄ ī alio
mundo p rigorē diuīe inſticie. q̄ neceſſe
eſt q̄ vel hic puniant̄ pctā volūtarie p pe
nitentiā et p ſacr̄a p tribulationes: vel in
alio mūdo p iuſticiā dei. q̄ pctm̄ nō pt̄ re
manere impunitū. ⁊ oportebit q̄ eterna/
liter vel tpaliter puniat̄. eternaľr in infer/
no. tpaľr in h̄ mūdo vľ in loco purgato/
rij. Sic g̊ neceſſe eſt q̄ hō portet penā de
bitā p pctīs cōmiſſis poſt baptiſmū vel
in h̄ mūdo vľ in alio. ſed aliter h̄ et aliter
ibi. Quāuis etiā ipe aīe recedāt a corpe
cū reliquijs pctōꝝ. attñ oīa illa q̄ valebāt
p eis hic dū viuebant in corpe. valēt etiā
ſi fiāt p eis poſt deceſſu3. Ad ſatiſfaciēdū
vero p eis ad cōplēdā iuſticiā diuinā: va/
lent oīa q̄ p eis p alios fiunt q̄ viuūt: ſed
nō tantū q̄ntū valuiſſent ſi facta fuiſſent
p ſeipoſ. Quia eni ſunt mēbra xp̄i. iō pñt
ſuſcipere influentiā a paſſione xp̄i ⁊ a mē
bris xp̄i. q̄ tam ille aīe q̄ hoīes xp̄iani
viuentes ſunt vnū corpus: ⁊ ſunt mēbra
vnius capitis. et ideo pñt ſe iuuare adin/
uicē. ⁊ iō mēbra xp̄i viuentia. ſ. xp̄iani vi/
uentes: p ſuoꝝ amicoꝝ pctīs pñt ſatiſfa/
cere. ſi faciāt illa q̄ pñt valere ad ſatiſfaci/
endu3 p culpis. q̄ hoc nō derogat diui/
ne iuſticie. Quāuis ergo anime non pñt

Tit. clxi
Ti. clx/
iiij.

Meli⁹ ē
h̄ q̄ ali/
bi ſatiſ/
facere.

P eis
pſūt ſuf
fragia.

ſcipſas iuuare. attñ pñt ꝑ alios adiuuari.
⁊ debita q̄ debent pñt ꝑ alios amicos ꝑ/
ſolui. qm̄ licet puniant̄ ꝑ iuſticiam dei: tñ
ſunt in amicicia dei et in eiꝰ amore. Et iō
q̄cq̄d fit ꝓ eis deꝰ acceptat et recōpenſat
ꝓ debito quod ipi debent.

Que ſunt illa q̄ pñt inducere hoīem la
pſum vt currat ad ſacr̄m penitentie volū
tarie. Titulus.ccci.

QVoniaȝ autē

hō lapſus poſt baptiſmū non
p̄t ſaluari niſi ꝑ pniam volūta
riā. et hō rōne ſue libertatꝭ non p̄t cogi ad
pniam. qꝛ etiā nihil ꝓficeret niſi volunta/
rie currat ad pniam. et q̄nto magis volū/
tarie currit: tāto magꝭ ei ꝓficiet. iō eſt vti/
le valde ꝯgregare oīa ſilr̄ q̄ pñt hoīeȝ indu
cere ad pniam. qꝛ ipa pctā refugiūt pniaȝ
⁊ ei reſiſtūt. ¶ Primū aūt qđ inducit ho/
minē ad pniaȝ eſt: qꝛ ſūme placet deo. q̄a
deꝰ ſolū hȝ odio pctā et nihil aliud. qꝛ ni
hil ꝯtrariat̄ ſibi niſi pctm̄: nec ē ſibi rebel
le. ⁊ iō ſeq̄tur nc̄cario ꝙ ille ſumme placet
deo q̄ toto ore: toto corde ⁊ toto ope īpu
gnat pctm̄ ⁊ deſtruit inq̄ꝫtū ī eo eſt. qꝛ de/
ſtruit ⁊ impugn̄t veꝝ inimicū dei. ſicut ſū/
me placet homī ille q̄ deſtruit et impugn̄t
eius inimicū capitalē. et maxime placeret
regi miles aliq̄s q̄ occideret eius inimicū
capitalē ꝓpter amorē regis. Si ḡ homo
ꝑ pniam habeat odio totis viribus ſuis
pctm̄ et ei diſpliceat ꝓpter hoc: qꝛ ē ꝯtra
deū. et ipm accuſet ore: ope ⁊ corde: et ꝑſe
quatur ipm: et expellat ipm a ſe. eo qꝛ eſt
ꝯtra deū: neceſſe eſt ꝙ talis ſūme deo pla
ceat: Et ideo ipa pnia eſt ſacrificiū acce/
ptabile deo. imo nullū ſacrificium magꝭ
placet deo q̄ꝫ qđ hō offert de ſuis ꝓpriis
actibꝫ. imo h̄ eſt p̄mū ſacrificiū qđ homo
debet offerre deo de ſeipo. Et ideo ſtatim
deus adiuuat hoīem ſi ipe q̄rat adiutori
um a deo ꝯtra inimicū xpi: qđ nunq̄ꝫ ſibi
negat ſi in veritate poſtulat. Quō eni de
us denegaret alicui auxiliū: q̄ vult impu
gnare inimicū ſuū capitaleȝ: q̄ eſt pctm̄:
Immo armabit ipm armis ſuis. Vñ li/
cet pctm̄ ſit inimicus dei: tñ deꝰ non de/
ſtruit ipm niſi hō ꝯſentiat et velit. qꝛ volū
tarie recepit eū. et iō non p̄t exire niſi volū
tarie dimittat ipm. ⁊ iō nc̄ce eſt ſi dȝ exire
ꝙ volūtarie expellat ipm de ſe. Item hō
etiā nō ſolū placet deo: ſed etiā oībꝫ amicꝭ
dei: q̄ ſumme gaudent de h̄. Et ſic hō ſil̄r
acq̄rit amiciciā dei et oīm amicoꝝ ſuorū.
Meliꝰ ē eni h̄re amiciciā dei ⁊ oīm aīcoꝝ
ſuoꝝ q̄ꝫ h̄re aīciciā pctī ⁊ īimiciciā dei. qꝛ
pctm̄ ē ſūma turpitudo: ſūma ꝺformitaſ
⁊ malicia: et odibile in ſūmo: et nullo mo/
do amabile. et deꝰ eſt ſumme bonꝰ: ſūme
amabilis: ⁊ nullo mō odibilis. Et ſic ma
xima differētia eſt īter deū ⁊ pctm̄. Et eti
am ſūme placet deo pnia. qꝛ ꝑ ipaȝ homo
ſaluat̄ ⁊ reſtaurat̄ q̄ erat depditꝰ in eternū
ꝑ ſeipm. et iō deꝰ gaudet in eo: ꝙ ſua crea
tura et opus ſuū qđ ꝑdiderat ſaluet̄. Et
etiā oēs amici ſui ſumme gaudēt de h̄. qꝛ
ſunt boni: ⁊ letant̄ de bono. ſicut diaboli
ſūt mali ⁊ gaudēt de malo. Sic ḡ ꝓpt tā/
tū placitū ⁊ tantā cōplacētiā quā deꝰ hȝ ⁊
oēs amici eiꝰ in pnia. dȝ hō totꝭ viribꝫ co
nari: vt ad pniam feſtinet ꝓ pctīs ſuis.

Aliud inductiuū ad penitentiā.

Itē aliud qđ p̄t incitare ⁊ inducere ho
minē ad pniam ē viſio dei. qꝛ deus videt
hoīs voluntatē. et videt q̄liter hō tenet in
domo ſua. ſ. in corde ſuo (qđ meliꝰ ⁊ nobi
liꝰ mēbꝝ ē in hoīe) ī ſecreto dei inimicum
capitalē. ⁊ illđ qđ deꝰ hȝ ſūme odio: ⁊ qđ
deo ſūme diſplicet. ⁊ nō ſolū tenet: ſȝ de/
fendit: nutrit et abſcōdit atq̄ꝫ augmētat. ⁊
inducit ipm in domū ſuā voluntarie. imo
nō in domū ꝓpriā: ſed in domū dei. quia
cor de vera iuſticia eſt habitaculū dei ⁊ ꝑ
tinet deo. Etiā hō (qđ peius eſt) fecit ipm
inimicū. qꝛ ante ñ erat: et cogitat ſꝑ quō
poterit multiplicare ipm. Oīa iſta deꝰ vi
det. Debet ḡ hō ī ſūmo timere: ꝙ. ſ. teneat
in ſeipo inimicū dei: et ꝙ cuſtodiat et de/
fendat atq̄ꝫ nutriat ipm ipo vidēte: pñte ⁊
ſciente inimicū ſui creatorꝭ: redēptorꝭ at/
q̄ꝫ iudicis. Quis eni eēt auſus tenere: cu
ſtodire atq̄ꝫ nutrire ī regno regꝭ inimicuȝ
regis capitalē rege pñte: vidente ⁊ ſciēte:
Nōne ille faceret regi magnā ꝯtumeliā et
offenſaȝ atq̄ꝫ iniuriā: Nōne etiā ille mere
ret̄ a rege magnā vindictā: Immo etiam
q̄s eēt auſus cogitare ſeu in alio ꝓponere
inimicū regꝭ velle hoſpitare in domo ſua
rege ſciente taleȝ cogitatōem ſeu tale ꝓpo/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

poſitũ? Et q̃s eẽt auſus ĩtrare domũ; re/
gis: ⁊ portare regꝭ inimicũ depictũ añ fa
ciẽ regꝭ? Et q̃s eẽt auſus recipe bona a re
ge: ⁊ viuere de bonis regꝭ: ⁊ ſuũ inimicu;
capitalẽ in domo ſua hoſpitare ⁊ defende
re ipo ſciẽte? Credo ꝙ nullꝰ eẽt ita auſus
Ergo poſtq̃ȝ hõ ſcit ⁊ cogſcit: ꝙ pctm̃ q̃ð
ĩpe tenet ĩ corde ſuo ẽ inimicꝰ dei capitalꝭ.
⁊ ꝙ deꝰ h̃ videt et cogſcit: et ꝙ ſcit: ſi ipm
nõ expellit ſtatĩ de corde ſuo: tũc facit dõ
maximã iniuriã: offenſam ⁊ ꝯtumeliã. q̃
reputat eũ vꝉ ĩpotentẽ vꝉ inſcientẽ vꝉ fa/
tuũ. Nõne ille ſtat ĩ maximo pᷓiculo abſq̃ȝ
fallo? Quia timor ẽ ⁊ ſũme timẽdum: niſi
hõ ſtatim ipm a ſe expellat: ꝙ deus faciat
vindictã: et oñdat ſuã potentiã ſciã; ⁊ iu
ſticiã: et p̃cipitet ipm cũ inimico ſuo in ꝓ/
fundũ inferni. imo mirũ ẽ ⁊ ſup oĩa mira
bilia. quõ deꝰ ſuſtinet tãto tpe inimicos
ſuos mortales? Et q̃ h̃ nõ ſentit pᷓiculum
neq̃ȝ timet: amiſit intellectũ ⁊ rõne caret:
⁊ merito fatuꝰ reputabit̃: maxie ĩ tpe vlti
onis. Et ĩ iſto appet dei ĩmenſa clemẽtia
⁊ bonitas. ſic ſuſtinere nutrire ⁊ defende/
re a diabolo ſuos inimicos ⁊ ſuoꝝ inimi/
coꝝ zelatores atq̃ȝ defenſores. Nã ñ poſ/
ſet maior bonitas excogitari. Et ex h̃ ap/
paret ꝙ deꝰ nõ vult hoĩem pire: ſed expe/
ctat ipm ad pniam: ⁊ vt ſaluet̃ parcit. nec
p̃t eſſe alia cã: q̃ȝ ꝙ ſi hõ nõ venerit ad pe/
nitentiã tãdiu expectatꝰ: ꝙ ex tũc maiore;
vindictã et indignationẽ dei incurrat. q̃a
ingratꝰ ẽ deo: ⁊ ꝯtẽnit illã ĩmẽſa; bonita
tẽ dei. Deb; igit̃ hõ (ad vitandũ tantũ ar
duũ ⁊ magnũ pᷓiculũ in q̃ ꝯtinue exiſtit. ⁊
ꝓpter tantã bonitatẽ et expectatõem dei)
currere ad pniam. et ſubito expellere a ſe
inimicũ dei et ſuũ: ne ſubito ſup eũ veniat
ira dei ⁊ vindicta. quibꝫ ipe poterit pᷓdere
corpꝰ ⁊ aĩa; ꝓpt̃ ingr̃titudinẽ ⁊ ꝯtẽptũ dei.

Aliud incitatiuũ ad pniam.

Preterea aliud ẽ q̃ð d; hoĩe; incitare:
vt currat ad pnia;. ſ. iuſta punitio pecca/
ti. Vñ iã ꝓbatũ ẽ: ⁊ ĩpoſſibile ẽ aliter eſſe.
q̃m oĩa facta ⁊ v̄ba et cogitatões hoĩs iu
dicent̃ ⁊ recipiãt debitã remuneratõe; bo
ni vel mali. et iõ de nc̃citate oĩa opa hoĩs
mala et cogitatiões male: ⁊ oĩa pctã opor
tet ꝙ puniant̃. q̃ nõ pñt remanere impu
nita. et iõ ſi nõ puniant̃ in h̃ mũdo: opor/
tet ꝙ ĩ alio mũdo puniant̃ p̃ iuſticiã debi
tã. Et iõ bonitas dei ordĩauit: ꝙ pctã hic
p̃ pniam puniant̃: et ꝯſtituit ſuos iudiceſ
in h̃ mũdo loco ſui: q̃ iudicẽt et corrigãt
pctã et puniãt: vt in h̃ mũdo fiat iudiciũ
de ipis. ne ſi reſeruent̃ in alio mũdo: iudi
centur ad ꝯdẽnationẽ eternã. Et iõ ſi ho
mo nõ vult in h̃ mũdo facere pniam ⁊ iu
diciũ de pctis ſuis: neceſſe eſt ꝙ poſt hãc
vitã eternalr̃ puniant̃. Itẽ etiã declaratũ
eſt in capitulo de eterna iuſticia q̃t et q̃n/
ta mala incurret aĩa ſi nõ ſaluet̃. q̃ aĩa eſt
ĩmortalꝭ. et g̃ bene vꝉ male hẽbit ĩ eternũ.
Debet g̃ hõ currere ad pniam vt euadat
triſticiã eternã et penã infinitã: in quã de
neceſſitate incidit ſi nõ fecerit pniam. Si
g̃ hõ nõ vult venire ad iudiciũ in alio mũ
do: veniat h̃ ad iudiciũ ſecretũ volũtarie
corã iudice a deo ordinato: ⁊ ꝯfiteat̃ pctã
ſua: et accuſet ſeipm in veritate cora; eo.
et ſic euadet iudicium damnationis.

Aliud inductiuũ ad penitentiã.

Preterea aliud q̃ð deb; hoĩem incita/
re ad pniam: eſt certitdo et infallibilitas
mortꝭ et incertitudo ipiꝰ hore mortꝭ. Nã
nõ eſt ĩ alicuiꝰ ptãte ꝓlõgare vnã horã vi
te. q̃ vita hoĩs ſtat in manu alteriꝰ. ſc;
dei. Si ergo homo eſt incertus de hora.
quõ audet remanere in tanto periculo: p̃
quod poteſt incurrere eternam penam et
triſticiam infinitã? Cum ergo hõ tam fa
ciliter poteſt euitare tanta pᷓicula: q̃ fine;
nõ habẽt p̃ pniam: quod tam faciliter fit.
q̃ volendo et loquendo. Quid enĩ facili/
us q̃ȝ velle et loqui? Ibi enĩ nullꝰ labor
eſt: nulla fatigatio. Volendo enĩ et loquẽ
do coram iudice peccatũ deſtruitur: et re/
mittit̃ eterna pena. et homo euadit triſti/
ciam: que finẽ non habet. Eſt igit̃ homo
ſtultiſſimus qui voluntarie vult ſtare in
tãto pᷓiculo q̃ maius non poteſt excogi/
tari: cum poſſit ipm vitare tam faciliter:
ꝙ non poterit facilius cogitari. et non eſt
ſecurus de die craſtina: et non poteſt pro
longare vitam ſuam ad vnam horam.

Aliud inductiuũ ad penitentiã.

Itẽ aliud etiam q̃ð d; ſũme inducere
hoĩem ad pnia; ẽ mors xp̃i ⁊ ſãguis q̃ ef
fuſus ẽ ꝓ pctis totiꝰ mundi. vnde mors
xp̃i ſupat omia pctã que fieri poſſunt: vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

declaratũ eſt.⁊ iõ clamat ſanguis xpi ad
oẽs pctõres vt veniãt ad pniam ⁊ recipi/
ant ṽtutẽ et influentiã ei⁹.q₂ non eſt effu/
ſus niſi ad lauãdũ pctã. Et iõ q̃ ↄtemnit
ſanguinẽ xpi:et nõ vult lauare pctã ſua ĩ
ſanguine ei⁹ dũ viuit in h̃ mũdo: neceſſe
eſt ꝙ dãnet̃:et marie xpian⁹.q̃ empt⁹ eſt
ſemel p̃cio ſanguis xpi dãnabit̃ ſine cõpa
ratione piꝰ q̃₃ oẽs alij.q₂ ↄtẽnit ſangui/
nẽ tam p̃cioſum. Quicũq₃ igit̃ vult fuge
re penas eternas et ꝑuenire ad gaudia e/
terna dũ adhuc vacat:et in h̃ corꝑe viuit:
et põt facere pniam: currere d₃ ad ſacr̃m
pnie vt in ꝑpetuũ viuat. Conari igit̃ de/
bet hõ dũ temp⁹ habet: vt expellat de ſe/
ipo et de domo ſua inimicũ ſuũ capitale₃
et mortalẽ:et inimicum ſui creatoris ⁊ fa
ctoris et omniũ creaturaꝝ.ſ.ipm pctm̃:
ne inueniat̃ in eo in morte. q₂ cũ eo iudi/
cabitur ad ignẽ eternũ:et ꝑibit in eternũ.
Qualiter põt hõ tolerare in ſuo orto:in
ſua domo:in ſua camera et i ſuo corpore
inimicũ capitalẽ? Et ſi ibi nõ põt ſuſtine/
re:quõ p̃t tũc inimicũ ſuũ et xpi et omis
creature dei in ſecreto cordis ſui abſcõde
re ꝑ vnũ momentũ.et nõ ſolũ tolerare: ſ₃
qđ peius eſt diligere et amare tãdiu? Tã/
diu eñ hõ tenet pctm̃ in corde ſuo: q̃₃diu
nõ habet ipm odio. Et quõ poterit dilige
re peccatũ:ꝑ qđ ꝑdit eterna et infinita bo
na:et acq̃rit eterna et infinita tormenta et
mala.ꝑ quod ꝑdit eternũ et infinitũ gau/
dium:et incurrit eternã triſticiã? Quõ p̃t
homo tenere pctm̃ et diligere:p q̃ oportu
it deũ incarnari:et turpiſſima morte mo/
ri? Quõ põt hõ ſeipm ſuſtinere eſſe malũ
qui non põt neq₃ vult ſuſtinere alias res
ſuas eſſe malas:neq₃ corruptas:nec ma/
culatas? Quõ põt hõ ſuſtinere ſeipm eſſe
malũ.qui oẽs alias res vult hr̃e bonas.
bonam domũ:veſtem bonã:et vxorẽ bo
nam:et filios bonos? Quõ igit̃ non iudi
caretur hõ iſte nec ↄdemnaret̃ iuſte:q̃ cõ/
temnit ſanguinẽ filij dei et ſeipm:et refu/
tat mortẽ tã amarã xpi:⁊ p nll'o reputat.
⁊ q̃ dimittit maria bõa et eterna:⁊ q̃rit vi
lia et trãſitoria:q̃ q̃rit terrena et dimittit
celeſtia.q̃ q̃rit aliena bona ⁊ extranea ⁊ di
mittit ꝓpa bona? Quid eñ pei⁹ ſeu tur/
pi⁹ q̃₃ ꝙ hõ q̃.h₃ aiã₃ imortalẽ ponat ſpẽ
ſuã i re trãſitoria ⁊ mortali ac cõruptibi:
li:et i re viuẽte ꝑ momẽtũ? Cur etiã nõ iu
dicaret̃ iſte hõ iuſtiſſime:q̃ tãtũ diligẽs ẽ
⁊ tantũ laborat i reb₉ extra ſe:⁊ ẽ negligẽ/
tiſſim⁹ intra ſe:⁊ ſeipm dimittit ꝑire:q̃ re
parat ea q̃ ſ̃t extra ſe:⁊ q̃ ĩtra ſe ſ̃t relinq̃t
q̃ pulchre ordinat ea q̃ ſũt extra:et q̃ ſunt
intra dimittit inordiata.q̃ ẽ diligẽtiſſim⁹
ad corrigẽdũ defect⁹ aliaꝝ reꝝ:et diſpõit
oĩa recte et ꝑfecte.ſ₃ ẽ negligẽtiſſim⁹ emẽ/
dare ꝓprios defect⁹.q̃ vult ꝙ alia oĩa red
dant debitũ et iuſticiã ei.et ipe ſibimetipi
nõ reddit debitũ neq₃ iuſticiam.q̃ vult ꝙ
oĩa ſibi ꝓficiant et nulla noceãt.⁊ ipemet
ſibi nõ vult ꝓficere ſed nocere:⁊ ſeipm ↄti
nue deſtruere.q̃ tantũ laborat circa alias
res ꝙ ſeipm negligit.q̃ tantũ ſtudet vt ali
as res cognoſcat ꝑfecte:et ſeip₃ nõ curat
cog̃ſcere.q̃ ẽ ſuꝑ oĩa alia:⁊ ꝓpt̃ que₃ facta
ſũt oĩa? Cogitet g̃ hõ ꝙ ſicut ipe facit d̃ re
b₉ ſibi ſubiectis.ſ.qñ ſũt iutiles: turpes ⁊
maculate:ꝙ illas deſtruit ⁊ mittit i igne₃
vl' extra domũ ⁊ extra viſu₃.et ſicut hõ re
futat oẽs res extra ſe:q̃ ſunt viles ⁊ corru
pte.ſic etiã ille q̃ ẽ ſup̃ nos:refutabit nos.
ſi fueri⁹ viles turpes ⁊ corrupti. Sic ei ipe
hõ vult hr̃e res pulchras:p̃cioſas et ho/
neſtas p ſe et etiã mũdas ⁊ nõ maculatas
deſiderat.ita ille q̃ ẽ ſup̃ nos cũ ſit nobili/
or:mũdior ⁊ p̃cioſior ſine compatõe:vult
hr̃e p ſe res p̃cioſas:mũdas ⁊ imacl'atas.
nã q̃nto aliq̃s ẽ gl'ioſior ⁊ dignior: tanto
debẽt oĩa q̃ ipm ↄcernũt eẽ gl'ioſiora ⁊ di
gniora. Currat igit̃ hõ ad pñiam ⁊ lauet
pctã ſua: vt ſit pur⁹:ſincer⁹ ⁊ mũd⁹ i ↄſci
entia:quã de⁹ diligit ſuꝑ oẽm mũdiciã.
q₂ ẽ ſua hĩtatio:⁊ timeat futurã ſniã₃.quã
audiẽt illi q̃ erũt imũdi ⁊ macl'ati. Nã il/
loꝝ hĩtatio:ↄuerſatio ⁊ ſocietas erit cũ i/
mũdiſſimis ⁊ deformiſſimis diabol'.q̃rũ
aſpect⁹ oẽm penã h⁹ mõi ſuꝑat ⁊ excedit
⁊ illi⁹ ↄuerſatõis nõ erit finis.

Quintũ ſacr̃m eſt extrema vnctio:et ẽ
vltimũ medicamẽtũ in q̃ dat̃ grã:ꝑ qua₃
hõ de lapſu reparatus:exiens de hac vita ⁊
tendens ⁊ trãſiens ad finalẽ grãm hic:et
finalem gloriã in alia vita diſponit̃ ⁊ p̃pa
ratur ad ſanctam ſanitatem et ſpirituale₃
vigorem:et etiam deſtruit peccata venia/
lia: et curat infirmitatem et languorem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf